Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

46-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 147 (12.801)
26 ИЮНЬ 1964 ЙИЛ
ЖУМА
Баҳоси 2 тийин.

ЧОРВАДОРЛАРНИНГ КАТТА ҒАЛАБАСИ

Республика чорвадорлари мол тайёрлаш ярим йиллик планини муддатидан олдин бажардилар. Пландаги 81.079 тонна ўрнига 81.100 тонна мол тайёрланди. Утган йил 20 июнгача 79.070 тонна мол тайёрланган эди.

Мол тайёрлаш ярим йиллик планини Бухоро области 154,5 процент, Қашқадарё области 108,3 процент, Хоразм области 102,8 процент, Самарқанд области 101,1 процент, Сурхондарё области 100,9 процент ва Сирдарё области 100,1 процент бажариб, яхши кўрсаткичларга эришдилар.

Пахтаорол, Сирдарё, Янгиер, Фарғона, Москва, Булунғур, Ғаллаорол, Иштихон, Каттақўрғон, Пойариқ, Пастдарғом, Самарқанд, Бухоро, Вобкент, Ғиждувон, Қоракўл, Навоий, Ромитан, Томди, Ғузор, Косон, Чироқчи, Шаҳрисабз, Яккабоғ, Денов, Шеробод, Ҳазорасп, Хева, Шовот, Янгиариқ, Урганч, Хонқа, Амударё, Хўжайли ва Кегайли ишлаб чиқариш бошқармаларининг чорвадорлари мол тайёрлаш ярим йиллиқ планини ошиғи билан бажариб, бу соҳада катта ютуқларни қўлга киритдилар.

Андижон областидаги Охунбобоев номли, Тельман номли, Свердлов номли, Оржоникидзе номли, Тошкент областидаги «Ленинизм», «Шарқ юлдузи», Киров номли, Сирдарё областидаги Фрунзе номли колхозларнинг чорвадорлари молларни бўрдоқига боқиш ва яйловга ҳайдаб боқишни яхши ташкил этганликлари туфайли давлатга гўшт топшириш йиллик планларини муддатидан илгари бажардилар.

Мол тайёрлаш ва бўрдоқига боқиш республика бош идорасининг бўрдоқичилик хўжаликлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик тўйини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун курашиб, давлатга бўрдоқи топшириш ярим йиллик планини муддатидан илгари бажардилар. Андижон, Самарқанд, Бухоро ва Хоразм областларининг «Главзаготскототкорм» системасига қарашли трестларидаги хўжаликлар ҳам бу соҳадаги ярим йиллик планни ошиғи билан адо этдилар.

Мол тайёрлаш давом этмоқда.

МАШИНА ТЕРИМИГА НАМУНАЛИ ТАЙЁРЛАНАЙЛИК!

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ЎРТА ОСИЁ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитетининг Ўрта Осиё Бюроси машина терими усталарининг Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон ССР Чимкент областининг барча механизаторларига, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига, тайёрлов тармоқлари, ишлаб чиқариш бошқармалари ҳамда «Сельхозтехника» бирлашмалари ходимларига пахтани машинада теришга ўз вақтида тайёргарлик кўриш тўғрисидаги Очиқ хатини маъқуллади.

КПСС Марказий Комитетининг Ўрта Осиё Бюроси Ўрта Осиё республикалари машҳур механизаторларининг Очиқ хатини КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг комплекс механизацияни кенг жорий қилиш асосида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаш ҳақидаги қарорларини бажариш йўлида қилинган амалий жонкуярлик намунаси деб ҳисоблайди.

Ўзбекистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон Компартиялари Марказий Комитетларига, қишлоқ область партия комитетлари ва ишлаб чиқариш бошқармалари партия комитетларига механизаторларнинг Хатини колхозлар, совхозлар ҳамда «Сельхозтехника» бирлашмаларининг очиқ партия йиғилишларида механизаторлар, бригадирларнинг тўла иштироки билан кенг муҳокама қилишни ташкил этиш, пахтани машинада териш юзасидан олинган мажбуриятларнинг бажарилиши учун конкрет чоралар кўриш, механик-ҳайдовчилар, «Сельхозтехника» бирлашмаларининг ходимлари орасида пахта териш техникасини муваффақиятли ва юқори сифатли қилиб ремонтдан чиқариш юзасидан социалистик мусобақани кенг авж олдириб юбориш топширилди.

Республика ва область газеталари, ишлаб чиқариш бошқармалари партия комитетларининг газеталари редакцияларига, радиоэшиттириш ва телевидение республика давлат комитетларига машинада пахта теришга тайёргарликнинг боришини ва йиғим-теримда ажойиб меҳнат намуналарини кўрсатган механик-ҳайдовчилар тажрибасини матбуот саҳифаларида, радио ва телевидение орқали кенг ёритиб бориш таклиф этилди.

ЎРТА ОСИЁ РЕСПУБЛИКАЛАРИ ВА ҚОЗОҒИСТОН ССР ЧИМКЕНТ ОБЛАСТИНИНГ БАРЧА МЕХАНИЗАТОРЛАРИГА, КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИГА, ТАЙЁРЛОВ ТАРМОҚЛАРИ, ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАЛАРИ ВА «СЕЛЬХОЗТЕХНИКА» БИРЛАШМАЛАРИ ХОДИМЛАРИГА

ОЧИҚ ХАТ

ҚАДРЛИ ЎРТОҚЛАР!

Шу кунларда мамлакатимизнинг ҳамма жойидаги каби бепоён Урта Осиё бўйлаб етти йилликнинг олтинчи йилида мўл ҳосил олиш учун қизғин кураш бормоқда.

Бу йил биз учун айниқса ажойиб ва қимматлидир. Яқинда қардош Қирғизистон Россия составига ихтиёрий қўшилганлигининг 100 йиллигини байрам қилди. Сахий куз палласида Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркманистон меҳнаткашлари ўз республикалари ҳамда коммунистик партияларининг 40 йиллигини нишонлайдилар, жонажон Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбарлиги остида совет халқларининг қардошлик оиласида босиб ўтган шонли йўлларига якун ясайдилар.

Биз, механизаторлар, бу байрамни меҳнатда янги муваффақиятлар билан, пахтачиликда, даставвал, пахта йиғим-теримига комплекс механизацияни кенг жорий қилиш билан кутиб олишимиз керак.

Урта Осиё пахтакорлари бу йил давлатга қарийб 4 миллион 851 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш мажбуриятини олганлар. Механизаторлар қарийб 1 миллион тонна пахтани машиналарда теришга аҳд қилдилар. Бу ўтган йилдагидан 1,5 марта кўп. Йиғиштириб олинган ҳосилнинг қарийб ҳаммаси тайёрлов пунктларига қоп-қанорсиз ташилади.

Биз, қишлоқ механизаторлари, олдимизда турган вазифаларнинг уддасидан чиқа оламиз. Пахта далаларининг механизаторлари бой тажриба орттирдилар, меҳнатнинг прогрессив методларини, илғор технологияни ишлаб чиқаришга дадиллик билан жорий этдилар. Ҳозир бизнинг ихтиёримизда 20 мингта «зангори кема» ва бошқа кўпгина терим техникаси бор. Агар ҳар бир машина билан 70-80 тоннадан пахта терсак, олинган мажбуриятимизни анча ошириб бажаришимиз мумкин.

Пахта териш машинаси чиндан ҳам деҳқоннинг дўсти бўлиб қолди. У катта ҳаётга ҳуқуқ олди, хилма-хил қишлоқ хўжалик техникасининг қудратли арсеналида ўзининг муносиб ўрнини эгаллади. Кейинги йилларда Ўзбекистон, Қирғизистон ва бошқа республикаларнинг илғор хўжаликлари ҳосилнинг анча қисмини машиналарда териб олмоқдалар. Масалан, Ўзбекистонда ўтган йили 544 механик-ҳайдовчи мавсумда 100-120 тоннадан пахта терди. Қирғизистонда 16 механик-ҳайдовчи худди шундай кўрсаткичларга эришди. Андижон областидаги «Совой» ҳамда Тошкент областидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозларининг механизаторлари яхши ҳиммат кўрсатмоқдалар, улар тўрт ҳафта ичида ҳосилнинг қарийб ҳаммасини машиналарда териб олмоқдалар.

Демак, бизнинг имкониятларимиз жуда катта. Бироқ ўтган йил якунлари шуни кўрсатмоқдаки, кўпгина хўжаликларда терим техникасидан ҳамон қониқарсиз фойдаланилмоқда, баъзи ҳолларда эса, очиғини айтганда, жуда ёмон фойдаланилмоқда. Бизга шу нарса маълумки, Тожикистон ССРда ўтган йили машина терими плани атиги 22,8 процент бажарилди. Бу ерда 400 та янги пахта териш машиналари умуман далага чиқарилмади. Ҳар бир машина билан ўртача 19 тоннадан пахта терилди. Ахир, шу миқдордаги пахтани тажрибакор теримчи қўлда териб олади-ку! Туркманистон ССРнинг Тошовуз ишлаб чиқариш бошқармасида ҳар бир машина билан ўрта ҳисобда мавсум давомида 4,2 тонна пахта териб олинган, холос.

Бундай фактларга бефарқ қараб бўлмайди, албатта. Машинадан у бериши лозим бўлган ҳамма нарсани олмоқ керак. Машиналар эса кўп нарса беради. Биз буни ўзимизнинг шахсий тажрибамизда илгаридан биламиз. Бир неча йиллар давомида ҳар қайсимиз «ХВС-1,2» машинаси билан мавсумда 150-180 тонна ва ундан ҳам кўпроқ пахта териб келмоқдамиз, ҳар куни бункерлардан 4-5 тонна пахта тўкканмиз. Пахтакорнинг қийин меҳнатини забардаст машиналарнинг пўлат елкаларига ортганлигингни кўриб, ҳис этиб, юракдан қувонасан, киши.

Биз, машина теримига тайёргарлик ҳақида куздан — ер ҳайдашдан тортиб, ерларни экишга тайёрлашгача, баҳордан эса чигит экишдан бошлаб ўйлаймиз ва ғамхўрлик қиламиз. Биз ана шу вақтда «зангори кема»ларни бошқаришимиз лозим бўлган массивларни кўз ўнгимизда кўргандек бўламиз. Ҳозир, ғўза парвариши қизғин бораётган дамларда, биз ҳар бир участкада ғўза туплари нинг ғуж бўлиши ва ётиб қолмаслиги, мўл ҳосил етиштирилиши учун бутун кучимизни сарфламоқдамиз.

Ҳа, ғўзани машина теримига мослаб парвариш қилишда ҳар туп ниҳолга меҳр қўйиш лозим. Агротехника қоидаларидан заррача ҳам чекинмаслик ва бу қоидаларни бузмаслик керак. Қатор ораларини ишлаш, эгат олиш, ғўзани озиқлантириш, суғориш, чеканка қилиш, хуллас, агротехника тадбирларининг барча комплексини ўз муддатида ва юқори сифатли ўтказиш зарур. Шундагина мўл ҳосил тўпланади, терим агрегатларининг юқори унум билан ишлаши учун шароитлар вужудга келтирилади.

Бизнинг ҳар биримизга шу кунларда кўпгина хўжаликларнинг далаларида бўлишга тўғри келди. Афсуски, биз ҳамма жойда ҳам машина теримига ҳозирдан тайёргарлик кўрилаётганлигини, ғўзалар машинабоп қилиб ўстирилаётганлигини кўра олмадик. Буни яқинда Урта Осиё республикаларида ўтказилган ўзаро текшириш якунлари ҳам тасдиқлади. Шу кунга қадар ҳамма жойда ҳам далалар механик-ҳайдовчиларга ажратиб берилмаган ва уларга биркитиб қўйилмаган. Пахта териш машиналари суст ремонт қилинмоқда, терим агрегатлари экипажлари тўлдирилмаётир.

Биз колхоз ҳамда совхозларнинг раҳбарларини яхши планировка қилинган ва мўл ҳосилли йирик участкаларни машина теримига ажратишни тезлаштиришга, бундай участкаларни механик-ҳайдовчиларга биркитиб қўйишга чақирамиз. Ахир, ҳар бир хўжалик бундан фойда кўради-ку, ҳосил йиғим-теримида кўпгина меҳнат, вақт ва маблағни тежаб қолади-ку!

Маълумки, машина теримининг муваффақияти техникани ўз вақтида ремонт қилиш ва тайёрлашга боғлиқдир. Пахта йиғим-терими бошланадиган долзарб кунлар узоқ эмас. Лекин кўпгина ишлаб чиқариш бошқармаларида техника ремонтига ҳалигача киришилгани йўқ. Мана бу маълумотлар кишини ниҳоятда ташвишлантиряпти: Туркманистон ССРнинг Байрамали ишлаб чиқариш бошқармасида 219 та пахта териш машинасидан фақат 18 таси, Тожикистон ССРнинг Нов бошқармасида 131 машинадан 24 таси, Қорақалпоғистон АССР хўжаликларида эса 1301 та пахта териш машинасидан 129 таси тайёрланган, холос.

Биз, бу аҳволга мутлақо тоқат қилиб бўлмайди, деб ҳисоблаймиз. Биз «Узсельхозтехника», «Таджиксельхозтехника», «Туркменсельхозтехника», «Киргизсельхозтехника» республика бирлашмалари, «Казахсельхозтехника» Чимкент область бирлашмаси раҳбарларидан, колхозларнинг раислари, совхозларнинг директорларидан барча «зангори кема»ларни биринчи августга қадар тўла-тўкис тайёрлаб қўйиш учун ҳамма чораларни кўрадилар, деб кутамиз. Шунга кўра, колхоз ва совхозларга пахта териш машиналари учун эҳтиёт қисмларни келтиришга ҳозирдан киришиш зарур.

Механик-ҳайдовчилар тайёрлаш ва танлаш соҳасида ҳам ташвишли аҳвол юз бермоқда. Ишимизнинг манфаатлари шуни талаб қилмоқдаки, ҳар бир машинага 2 та механик-ҳайдовчи биркитиб қўйилиши керак. Шундагина машиналар икки сменада ишлатилади.

Бизга шу нарса маълумки, ўтган йили Тожикистон ССР ва Туркманистон ССРда механик-ҳайдовчилар етишмади. Афсуски, бу аҳвол ҳалигача тузатилган эмас. Биз Тожикистон ССР ва Туркманистон ССР Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрликлари механизатор кадрлар тайёрлаш иши билан чинакамига шуғулланадилар, деб ишонамиз. Ўзбекистон ССРда ҳам механизатор кадрлар тайёрлаш суст бормоқда.

Утган йили ҳам кўпгина хўжаликларда юксак даражада самарали дефолиантлар етишмаганлиги, дефолиация кеч муддатларда ўтказилганлиги оқибатида ғўза барглари тўла-тўкис тўкилмай қолди, бу эса ўз навбатида машина теримининг барбод берилишига сабаб бўлди. Биз мамлакатимизнинг олимларига ва химия саноати ходимларига мурожаат қилиб, пахта далалари учун юқори сифатли дефолиантларни тезроқ етказиб беришларини илтимос қиламиз. Баъзи хўжаликлар ва ишлаб чиқариш бошқармаларининг раҳбарлари ҳозир ҳам дефолиация ҳосилга путур етказади, деб ўйламоқдалар. Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, дефолиантларнинг ўз вақтида ва сифатли қўлланилиши ҳосилни камайтирмайди, аксинча, ҳосилнинг етилишини тезлаштиради ҳамда пахтанинг сифатини яхшилайди. Биз ғўзани дефолиация қилишни сентябрь ойининг дастлабки икки ўн кунлиги ичида тамомила тугаллаш фойдали эканлигини ўз тажрибамизда синаб кўрдик. Учинчи ўн кунликда эса фақат десикация ўтказиш мумкин.

Давлатимиз бу йил пахтакорларга кўп миқдорда дефолиантлар етказиб берди. Бироқ биз жойларда шу нарсани аниқладикки, дефолиантларни колхоз ва совхозларга ташиб олиш ҳалигача ташкил этилмаган. Биз «Сельхозтехника» район бирлашмаларининг, колхоз ҳамда совхозларнинг раҳбарларини дефолиантларни барвақтроқ ташиб олишга, уларнинг яхши сақланишини таъминлашга, трактор пуркагич-чанглагичларини ремонтдан чиқариб қўйишга чақирамиз. Бир сўз билан айтганда, биз ҳаммани дефолиацияни ўз вақтида ўтказишга ҳар томонлама тайёргарлик кўришга чақирамиз.

Маълумки, пахтани машинада теришнинг муваффақияти кўп жиҳатдан қишлоқ хўжалиги авиациясига боғлиқ. Биз авиатор ўртоқлар, сизни ғўза дефолиациясига ўз вақтида тайёргарлик кўришга ва уни намунали ўтказишга чақирамиз.

Тайёрлов пунктлари ҳамда пахта тозалаш заводлари машинада терилган пахтани қабул қилиб олишга пухта тайёргарлик кўришлари керак. Афсуски, бу соҳада ҳам жуда оз иш қилинган. Шундай аҳвол рўй бераверса, ўтган йилги хатолар такрорланиши ва машина терими тўхтатиб қўйилиши мумкин.

Пахта далаларининг механизаторлари Урта Осиё Халқ хўжалиги кенгаши раҳбарларидан, Пахта тозалаш саноати бош бошқармаси ходимларидан йиғим-терим мавсумигача барча тайёрлов пунктларини ва пахта заводларини — қабул қилиш-узатиш механизмлари билан, колхоз ва совхозларни эса юк ортиш воситалари билан таъминлаш, қуритиш-тозалаш цехларини ремонт қилиш, реконструкция қилиш ва қуришни ўз вақтида тугаллаш, терим даврида эса бункерлардан тўппа-тўғри тайёрлов пунктларига қоп-қанорсиз етказиб бериладиган пахтани узлуксиз қабул қилиб олишни таъминлаш учун бутун чораларни кўришларини илтимос қиладилар.

Биз машинада терилган пахтани қабул қилиш шартларини ўзгартириш масаласини амалий жиҳатдан ҳал қилиш пайти етиб келган, деб ҳисоблаймиз.

МЕХАНИЗАТОР УРТОҚЛАР, ДЎСТЛАР!

Пахта учун кураш бизнинг энг муҳим, энг фахрли ишимиз бўлган ва шундай бўлиб қолади. Биз Хоразмдаги «Ўзбекистон» колхозининг бригадири Искандар Юсуповнинг чақириғига қўшиламиз ва у билан бирга пахтакорларни мўл «оқ олтин» ҳосили учун курашни ҳар томонлама кучайтиришга даъват қиламиз. Меҳнатда юксак уюшқоқлик кўрсатайлик, ўзимизни ва техникамизни пахта йиғим-теримига пухта тайёрлайлик, пахта далаларининг гвардиячилари деган номни шараф билан оқлайлик!

Пахта йиғим-теримини намунали ўтказиш учун социалистик мусобақага қўшилиб, биз қуйидаги мажбуриятларни оламиз:

Т. Охунова гектаридан 45 центнер ҳосил кўтаради, машинада 200 тонна пахта теради; С. Нагоева гектаридан 35 центнер ҳосил олади ва машинада 150 тонна пахта теради; Р. Ускенбоева гектаридан 40 центнер ҳосил олади ва машинада 150 тонна пахта теради; Ҳ. Амиров гектаридан 35 центнер пахта олади ва машинада 180 тонна пахта теради; Ж. Кўчиев гектаридан 40 центнер пахта олади ва умумий ҳосилнинг 95 процентини машинада теради; Ш. Расулов гектаридан 36 центнер пахта олади ва машинада 180 тонна пахта теради; В. Тюпко раҳбарлик қилаётган звенолар гектаридан 25 центнер пахта олиб, ҳосилнинг ҳаммасини машинада теради; О. Чориев гектаридан 25 центнер пахта олади ва машинада 180 тонна пахта теради, М. Дадажонов гектаридан 42 центнер пахта олади ва «Пахтакор» машинасида 350 тонна пахта теради.

Биз Урта Осиё республикаларидаги, шунингдек Қозоғистон ССРнинг Чимкент областидаги ҳамма механизаторларни мусобақага қўшилишга ва пахта йиғим-теримида меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш намуналарини кўрсатишга чақирамиз.

Турсуной ОХУНОВА — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати, Ўзбекистон ССР, Тошкент областидаги Киров номли колхознинг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи;

Саодат НАГОЕВА — Қирғизистон ССР Олий Советининг депутати, Қирғизистон ССР Ленин ишлаб чиқариш бошқармасидаги Раҳмонжон номли колхознинг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи;

Райхон УСКЕНБОЕВА — Қозоғистон ССР Олий Советининг депутати, Қозоғистон ССР Чимкент областидаги Сариоғоч ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Келес» совхозининг звено бошлиғи;

Ҳожи АМИРОВ — СССР Олий Советининг депутати, Тожикистон ССР Матчоҳ ишлаб чиқариш бошқармасидаги Куйбишев номли колхознинг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи;

Жавод КЎЧИЕВ — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор, Ўзбекистон ССР Сирдарё областидаги «Малик» совхозининг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи;

Шоди РАСУЛОВ — Тожикистон ССР Олий Советининг депутати, Тожикистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор, Тожикистон ССР Регар ишлаб чиқариш бошқармасидаги Калинин номли колхознинг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи;

Валентин ТЮПКО — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор, Ўзбекистон ССР Тошкент областидаги 2-«Оққўрғон» совхози комплекс механизациялашган звенолари бошлиғи;

Омон ЧОРИЕВ — Туркманистон ССР Байрамали ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Байрамали» совхозининг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи;

Мамажон ДАДАЖОНОВ — Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор, Ўзбекистон ССР, Андижон областидаги Марҳамат ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли Ильич номли колхознинг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи.

Т. ОХУНОВА

С. НАГОЕВА

Р. УСКЕНБОЕВА

Ҳ. АМИРОВ

Ж. КЎЧИЕВ

Ш. РАСУЛОВ

В. ТЮПКО

О. ЧОРИЕВ

М. ДАДАЖОНОВ

САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

Н. С. ХРУЩЧЕВ: Мамлакатларимиз ўртасида кўпдан буён иқтисодий алоқалар мавжуд. Биз Швеция савдо-саноат аҳли билан совет савдо ва хўжалик ташкилотлари ўртасидаги алоқаларни табриклаймиз ҳамда бундай ўзаро манфаатли алоқаларни бундан буён ҳам ривожлантиришга тайёрмиз.

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев ва унинг ҳамроҳлари Гетеборгда. Суратда: «Арендаль» кема верфисини кўриш пайти.

Стокгольм. СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев Швеция Бош Министри Т. Эрландер ҳузурида бўлди. Суратда: Н. С. Хрушчев ва Т. Эрландер суҳбати пайти.

ТАССнинг махсус мухбири В. Егоров фотолари.

Н. С. ХРУЩЧЕВ ГЕТЕБОРГДА

ГЕТЕБОРГ, 24 июнь. (**ТАСС махсус мухбирлари**). СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрущчев ва унинг ҳамроҳлари бугун куннинг биринчи ярмида бу ерга келишди. Швеция Бош Министри Т. Эрландер ва юстиция министри Х. Клинг Гетеборгга Н. С. Хрушчев билан бирга келишди. Меҳмонлар бу ерда Швеция кемасозлик саноатининг ҳақли суратда ифтиҳори ҳисобланган «Арендаль» кемасозлик корхонаси билан танишишди. «Арендаль» — Швециядаги машҳур «Гетаверкен» кемасозлик концернига қарашли корхоналардан биридир.

Совет ҳукуматининг бошлиғини «Гетаверкен» вакиллари — правление раиси Е. Лунд, фармойишчи директор Х. Нильсен ва директор Н. Сюнссон кутиб олишди. Кемасоз ишчилар Совет ҳукуматининг бошлиғини қизғин табриклашди.

Совет меҳмонларини «Арендаль» кемасозлик корхонасининг макети билан таништирадилар. Корхонанинг асосий характерли хусусияти шуки, бу ерда кемасозликда энг янги технология процесси жорий қилинган.

Н. С. Хрушчев ва унинг ҳамроҳлари кемасозлик корхонаси ишининг асосий принциплари билан танишгандан кейин ишлаб чиқариш процессини кўрдилар.

Шундан сўнг меҳмонлар «Гетаверкен» кемасозлик корхонасига бориб, Совет Иттифоқининг закази билан қурилаётган иккита сузиб юрувчи докни кўздан кечирдилар.

«Арендаль» кемасозлик корхонасида бўлганидек, «Гетаверкен» кемасозлик корхонасида ҳам ишчилар Никита Сергеевични ҳамма жойда қарсаклар билан қутлаб, унга ўзларининг меҳр-муҳаббатлари ва ҳурматларини изҳор этдилар.

«Гетаверкен» кемасозлик корхонасида СССРнинг заказига биноан, шу ерда қурилаётган янги рефрижератор кемани тантанали равишда сувга тушириш маросими бўлиб ўтди.

Совет Иттифоқи учун қурилган янги кемани сувга тушириш маросимини корхона ишчиларининг эрлар ҳаваскорлик хори очади. Шундан сўнг Н. П. Хрушчева денгизчиларнинг анъанасига биноан, бир шиша шампан виносини янги кеманинг форштевенига уриб синдиради ҳамда Швециянинг улуғ табиатшунос олими шарафига кемага «Карл Линней» деган ном беради.

Ишчилар хори В. Соловьев-Седойнинг «Рейддаги оқшом» қўшиғини куйлайди. Никита Сергеевич Хрушчев, кемани сувга тушириш маросимида ҳозир бўлган кишиларнинг ҳаммаси «Карл Линней»нинг совет қизил байроғи остида бахтли ва кўп сузиб юришини тилаш учун машҳур совет қўшиғини жуда ўринли равишда танлаган швед хори қатнашчиларини табрикладилар.

Кемани сувга тушириш маросимини корхонанинг неча юзлаб ишчилари томоша қилиб турдилар. Пайвандчи ишчилардан бир группаси минбардан сал нарироққа жойлашиб олган эди. Улар Н. С. Хрушчев кемасозлик корхонасини келиб кўргани тўғрисида қизғин фикрлашиб, бу билан Н. С. Хрушчев бизга катта ҳурмат кўрсатди, дейдилар. Ёш ишчилар Совет Иттифоқи «Гетаверкен» кемасозлик корхонасига катта-катта заказлар берганидан мамнун бўлганликларини билдирадилар. Улар кема сувга туширилаётган вақтда якдиллик билан қарсак чаладилар.

Завод директори Х. Нильсен СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчевга сўз беради.

Н. С. ХРУЩЧЕВ нутқи

Жаноб Бош Министр!

Гетеборг шаҳар вакиллари кенгашининг жаноб раиси!

Кемасозлик корхонасининг жаноб директори!

«Гетаверкен» ишчилари ва инженерлари!

Биз муҳим воқеада — швед кемасозлари Совет Иттифоқининг заказига биноан қуриб берган янги кеманинг сувга туширилишида сизлар билан бирга иштирок этиб турганимиздан хурсандмиз.

Корхонангиз ишчилари ва инженерларини кемани яратиш соҳасидаги ишларнинг масъулиятли қисми тугалланганлиги билан табриклашга рухсат бергайсиз. Орадан сал вақт ўтгач, улуғ швед табиатшуноси Карл Линней номи берилган бу кема ўзининг дастлабки сафарига чиқади. Унинг узоқ вақтларгача бахтли сузиб юришини ҳозирдан тилаймиз.

Дунияда ҳам Совет Иттифоқи учун қурилган янги кемани сувга тушириш вақтида ҳозир бўлганимизни сизлар биласизлар, албатта. Бинобарин, ўзларингиз кўриб турибсизларки, совет савдо флоти тез суръатлар билан тўлдириб борилмоқда.

Совет Иттифоқи Ватанимиздаги кемасозлик заводларида денгиз флоти учун кўплаб кемалар қурмоқда. Ҳозир биз 50-60 минг тонна ва бундан ҳам кўпроқ ҳажмдаги нефть ташувчи ва балиқ овловчи кемалар, шунингдек йирик ҳажмли қуруқ юк ташувчи кемалар барпо қилмоқдамиз. Биз кемасозлик корхоналаримизни линкорлар, крейсерлар сингари йирик ҳарбий кемалар қуришдан халос қилиб қўйдик, десам сизларга катта сирни очган бўлмайман, чунки агар агрессорлар жаҳон миқёсида термоядро уруши бошлаб юборгудек бўлса, бундай уруш шароитида ана шундай кемалар жиддий ҳарбий куч бўла олмайди. Ҳозир биз бўшаб қолган заводлар ва кемасозлик корхоналаридан денгизда қатнайдиган балиқ овловчи ва савдо флоти кемалари қуриш учун фойдаланмоқдамиз. Бу эса ишлаб чиқариш қувватларидан мамлакат бойликларини кўпайтириш ва халқ фаровонлигини ошириш учун фойдаланиш имкониятини бермоқда.

Лекин такрор айтаманки, биз совет заводларида тинч кемалар қуришдан ташқари, кемасозлик саноати ривожланган социалистик ва капиталистик мамлакатларга катта-катта заказлар берганмиз. Бинобарин, ана шундай кемасозлик корхоналарида ҳозир Совет Иттифоқи учун 152 та кема қурилмоқда. Шу билан бирга Совет Иттифоқининг заказларига биноан қурилган 60 та кема мана шу ёз ойларида сувга туширилади.

Совет балиқ овлаш ва савдо флоти составида Швеция корхоналарида қурилган кемалар кўп. Совет денгизчилари бу кемаларнинг мустаҳкамлигига ишонч ҳосил қилдилар. Бу кемаларнинг ҳаммаси денгизда қатнашга яхши мослашган бўлиб, фойдаланиш учун қулайдир.

Биз совет балиқ овлаш флоти учун жами 300 миллионга яқин Швеция кронаси миқдорида кемаларнинг катта бир туркумини қуриб беришни Швеция кемасозлик саноатига заказ қилган вақтимизда ана шуни ҳисобга олдик. Бу заказ, менинг назаримда, Швеция кемасозлик корхоналарига ҳам манфаат келтиради, чунки бунинг натижасида швед кемасозлари анча вақтгача иш билан таъмин этилди. Лекин бу борада бизнинг муносабатларимиз заказчи билан мол етказиб берувчи ўртасидаги муносабатлар доирасида чегараланиб қолмади.

«Карл Линней» кемаси швед ва совет инженерлари ҳамкорликда тайёрлаган лойиҳага асосан қурилмоқда. Бу кема ҳар иккала мамлакатимиз ишчиларининг қўли билан тайёрланган ҳам швед ускуналари билан, ҳам совет ускуналари билан жиҳозлантирилади. Бинобарин, тинч мақсадлар учун мўлжалланган бу кемани маълум даражада швед ва совет ишчилари ва инженерлари биргаликда қилган меҳнат самараси, деб ҳисоблашимизга асос бор.

Мен собиқ ишчи бўлганим учун бу ерда сизлар билан — Швеция ишчилар синфининг вакиллари билан учрашиб, сизларга Совет Иттифоқи ишчиларидан қардошларча оташин салом топшираётганлигимдан мамнунман.

Совет кишилари фан ва техникада янги йўллар очаётган олимларнинг, машиналарни лойиҳалаштираётган ва ишлаб чиқаришга раҳбарлик қилаётган инженерларнинг меҳнатини ғоят қадрламоқдалар. Жуда кўп нарса ана шу олимлар билан инженерларга боғлиқ. Лекин моддий бойликларни яратишда ишчиларнинг хизмати бундан кўп бўлса борки, оз эмас.

Бизнинг мамлакатимиз — Совет Иттифоқи меҳнаткашлар давлатидир, бизда ҳамма нарса меҳнаткаш инсоннинг қўлида. Сиёсий ва иқтисодий ҳокимият халқнинг қўлида. Бизнинг парламентимиз — Олий Советимизда ишчи ва деҳқонлар, худди сизлар сингари заводларда, кемасозлик корхоналарида, шахталарда ва мамлакатимизнинг бепоён далаларида ишлаётган меҳнаткашлар қатнашмоқда, улар давлатни бошқаришда, қонунларни ишлаб чиқиш ва амалга оширишда бевосита ва актив иштирок этмоқда.

Азиз дўстлар!

Жаҳондаги ҳамма мамлакатлар ишчиларининг тақдири бир-бири билан чамбарчас боғлангандир. Меҳнат ҳар бир ишчи ҳаётининг мазмунидир. Ўз меҳнатимиз зое кетмасин, меҳнатимиз натижаларидан халқ баҳраманд бўлсин, деган умумий интилиш ишчиларни бир-бири билан боғлаб турибди. Шу сабабдан, тинчликка, янги жаҳон урушининг олдини олишга интилиш ҳамма меҳнаткашларни бирлаштирмоқда.

Кескинликни бўшаштиришга муваффақ бўлганимизга қарамай, биз энди уруш хавфи мавжуд эмас, дея олмаймиз. Жаҳонда қуролланиш пойгаси давом этмоқда. Ғоят катта вайронгарчилик келтирувчи кучга эга бўлган қурол-яроғлар жамғариб қўйилаётганлиги инсоният учун мудҳиш ҳалокат юз беришидан иборат хавф-хатарни туғдирмоқда.

Шу сабабдан, Совет Иттифоқи қуролланиш пойгасини тўхтатиш соҳасида зарур чоралар кўрилсин, ёппасига ва батамом қуролсизланиш амалга оширилсин, деб изчиллик ва қатъият билан курашиб келмоқда. Қуролланиш пойгасига қарши ва ракета-ядро урушига қарши ҳамма меҳнаткашлар, ҳамма халқларнинг биргаликда куч-ғайрат сарфлашлари тинчлик учун курашда муваффақият қозониш гаровидир.

Мен яна бир муҳим масала тўғрисида гапирмоқчиман. Биз давлат арбоблари ва сиёсий арбобларнинг учрашувлари жуда фойдали бўлиб, бундай учрашувлар ҳамжиҳатликка эришишга ёрдам беради, давлатлараро муносабатларга доир бўлган турли масалаларни ва энг муҳим халқаро проблемаларни ҳал қилиш учун шарт-шароитлар вужудга келтиради, деб ҳисобламоқдамиз. Лекин бир-бирининг мамлакатига бориб келиш фақат давлат арбобларининг иши бўлиб қолмаслиги керак. Биз оддий кишилар, ишчилар синфи, жумладан касаба союз ва бошқа ташкилотлар орқали борди-келди қилиб туришларга тарафдормиз.

Биз совет касаба союзларининг Швеция касаба союзлари ва ишчи ташкилотлари билан алоқалари кенгайиб бораётганлигини табриклаймиз. Биз совет ва швед ишчилари ўртасидаги алоқаларни ривожлантириш учун ғоят кенг имкониятлар бор, деб ҳисоблаймиз. Бизларнинг мамлакатимизга бориб турингглар. Биз сизларга совет ишчилари қандай яшаётгани ва ишлаётганини кўрсатамиз, совет халқи қандай қийинчиликларга дуч келаётганини ва бу қийинчиликлар қандай бартараф қилинаётганини сизларга сўзлаб берамиз. Бундай алоқалар мамлакатларимиз ўртасидаги дўстона муносабатларни янада мустаҳкамлашга хизмат қилади, ҳар иккала халқимиз учун фойдали бўлади.

Мамлакатларимиз ўртасида кўпдан буён иқтисодий алоқалар мавжуд. Биз Швеция савдо-саноат аҳли билан совет савдо ва хўжалик ташкилотлари ўртасидаги алоқаларни табриклаймиз ҳамда бундай ўзаро манфаатли алоқаларни бундан буён ҳам ривожлантиришга тайёрмиз. Швед ишчиларига, техникларига ва инженерларига, ҳамма дўстларимизга чин кўнгилдан ишда ютуқлар ва шахсий ҳаётда бахт-саодат, оилаларингизга тинчлик ва эсонлик, фарзандларингизга саломатлик, тинчликсевар мамлакатингизга равнақ тилаймиз.

Тинчлик ва дўстлик бўлсин!

* * *

Ҳозир бўлганлар Совет ҳукумати бошлиғининг нутқини зўр эътибор билан тингладилар.

Шундан сўнг меҳмонлар ишчиларнинг гулдурос қарсаклари остида кемасозлик корхонасидан чиқиб, «Посейдон» кемасида шаҳар марказидаги причалга жўнайдилар.

Совет меҳмонлари билан учрашмоқ учун қабул маросимлари залига бир неча юз киши тўпланди.

Г. Хеглунд билан Е. Лунд Совет ҳукумати бошлиғини табрикладилар. Нонушта вақтида Н. С. Хрушчев нутқ сўзлади.

Нонушта самимий, дўстона вазиятда ўтди.

ГЕТЕБОРГ ШАҲАР РАТУШАСИДА Н. С. ХРУШЧЕВ ШАРАФИГА ЗИЁФАТ

ГЕТЕБОРГ, 25 июнь. (ТАСС махсус мухбирлари). Гетеборг шаҳрининг маъмурлари кеча бу ердаги шаҳар ратушаси биносида СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев шарафига нонушта-зиёфат бердилар.

Муниципалитет раиси Т. Хеглунд Совет ҳукуматининг бошлиғини ва унинг ҳамроҳларини шаҳар аҳолиси номидан қизғин табриклайди. У айтадики, шундай олий мартабали меҳмоннинг Гетеборгга қадам ранжида қилиши шаҳар учун буюк шарафдир. Т. Хеглунд Гетеборг тарихини қисқача гапириб бергач, Швеция билан Совет Иттифоқи ўртасидаги алоқалар ўсиб бораётганини қайд қилиб ўтади.

У, жумладан, Киев театри балет артистларининг яқинда шу шаҳарда берган гастролларини эслатиб, Гетеборг билан Ленинград шаҳар маъмурларининг вакиллари бир-бирларининг ҳузурига борган сайин тез-тез сафар қилиб турибдилар, деб таъкидлайди.

Биз сира музламайдиган ва жаҳонга таърифи кетган гаванимизда, дейди Т. Хеглунд, юк ортиш ёки тушириш учун портга кираётган совет кемаларини тобора тез-тез кўриб турибмиз. Биз ўсиб бораётган бу алоқаларни ҳамма одамларнинг энг яхши ҳаёт кечириши учун негиз бўлиб хизмат қиладиган халқлар ўртасидаги тинч ҳамкорлик ифодаси, деб билмоқдамиз.

Зиёфат қатнашчилари Т. Хеглунднинг Швеция билан Совет Иттифоқи ўртасидаги алоқалар ўсиб бораётгани, Гетеборг билан Ленинград дўстлиги ҳақидаги сўзларини мароқ билан эшитдилар. Хаёл ўтмай Никита Сергеевичнинг нутқидан ҳаммага шу нарса маълум бўлдики, гетеборгликлар яқин орада яна Ленинградга боришар экан. Ленинградликлар Гетеборг муниципал кенгашининг раиси Т. Хеглунд билан унинг оиласини меҳмонга чақиришибди.

«Гетаверкен» правлениесининг раиси Е. Лунд ҳам Н. С. Хрушчев билан унинг ҳамроҳларини табриклади.

Зиёфатда Н. С. Хрушчев нутқ сўзлади.

Н. С. ХРУЩЧЕВ нутқи

Муҳтарам жаноб Бош Министр!

Шаҳар вакиллари кенгашининг муҳтарам раиси!

Хонимлар ва жаноблар!

Гетеборг шаҳрида бизларни самимият билан кутиб олганликларингиз учун миннатдорчилик тариқасида бир неча оғиз сўз айтишимга рухсат бергайсиз.

Гетеборг шаҳри бошқа кўпгина шаҳарлар сингари ҳарбий қалъа сифатида бунёдга келганини эшитдик. Бироқ вақт ўтиши билан у қалъа сифатидаги аҳамиятини батамом йўқотиб, фақат саноат ва савдо маркази сифатида ривожлана бошлаган. Шу нарса ғоят диққатга сазоворки, Гетеборг ўз аҳолисининг тинч меҳнати туфайли, бошқа мамлакатлар билан кенг кўламда савдо алоқалари ўрнатганлиги туфайли жаҳон миқёсида шуҳрат орттирган.

Гетеборг кўп жиҳатдан бизнинг Ленинград шаҳримизга ўхшайди. Ҳар иккала шаҳар ҳам энг йирик портлар бўлиб, энг муҳим саноат ва, жумладан, кемасозлик марказларидир.

Швециянинг Гетеборг шаҳри билан Ленинград ўртасида дўстона муносабатлар ўрнатилган. Биз Гетеборг муниципалитети билан Ленинград шаҳар Совети муттасил дўстона алоқада бўлиб келаётганлигини хурсандчилик билан таъкидлаймиз.

Яқинда мен Ленинградда бўлиб, шаҳар Советининг раҳбарлари билан учрашдим, ленинградликларнинг турмушдаги ва меҳнатдаги янги ютуқлари билан танишдим. Ленинградликлар менинг тез орада Швецияга боришимни ва Гетеборгда бўлишимни билиб, Швециядаги ўзларига дўст бўлган шаҳар аҳолисига самимий салом топширишимни мендан илтимос қилишди.

Бугун Сиз менга Ленинградга таклиф қилинганингизни айтдингиз. Ленинградликлар Сизни кутишяпти, лекин Сизнинг олдингизга битта муҳим шартни қўйишимни мендан илтимос қилишди: Сиз Ленинградга хотинингиз ва қизларингиз билан бирга боришингиз керак. (**Залда шодиёна жонланиш, қарсаклар**). Мени ленинградликларнинг топшириғини бажарди ва Сизга бу таклифни етказди, деб ҳисоблай беринг (**Қарсаклар**).

Совет кишилари бу дўстлик фақат муниципал маъмурларнинг алоқалари билан чекланиб қолмаслигига тарафдордирлар, гарчи биз шундай алоқаларнинг ўзини ҳам табриклаймиз. Бу дўстлик энг кенг доираларнинг бир-бири билан алоқа боғлашида ўз ифодасини топиши керак, яъни мамлакатларимизнинг ишчилари, касаба союзларининг вакиллари, студентлари, олимлари, маданият арбоблари учрашиб туришлари лозим.

Совет халқи жаҳондаги ҳамма халқлар қатори швед халқи билан ҳам дўст бўлишга астойдил интилмоқда ва биз бу муддаомиз швед халқининг қалбида акс садо бераётганлигига қаноат ҳосил қилганлигимиз билан хурсандмиз.

Зотан халқларимиз ўртасидаги муносабатларнинг чинакам дўстона муносабатлар бўлиши учун ҳамма имкониятлар мавжуд. Ўртамизда низолар ва жанжаллар бўлиши учун ҳеч қандай асосимиз йўқ, бир-биримизга ҳеч қандай территория даъвоимиз йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас.

Рост, мамлакатингизда бўлган вақтимда, сафарим кунларида юз берган бир воқеа мени бир оз таажжублантириб қўйди. Лекин мен булутлар тарқалиб кетади ва момақалдироқ бўлмайди, деб ўйлайман. (**Залда шодиёна жонланиш**).

Халқларимиз тарихида ачинарли ҳодиса юз берган. Мен буни эслатиб ўтмоқчи эмас эдим, лекин мени бунга мажбур қилишди, бас шундай экан, мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар тарихидаги ана шу кўнгилсиз саҳифани эслатиб ўтаётганим учун масъулиятни ўзларингизга олаберинглар.

Карл XII, менимча у Швеция короли эди, шекилли, (**залда шодиёна жонланиш**) дабдурустдан украинларнинг галушкасини татиб кўришни ихтиёр қилиб қолди (бу — украинларнинг миллий таоми). Шунда у, Украинанинг ўша вақтдаги гетмани Мазепанинг иттифоқчиси сифатида мамлакатимиз территориясида пайдо бўлиб, Россияга қарши уруш бошлади. Бу урушнинг оқибати нима бўлганлигини биласизлар. Ўша урушнинг оқибати шведларга ҳам, бизларга ҳам кулфат келтирди, чунки хужумни даф этаман, деб кўп солдатларимизнинг ёстиғи қуриди.

Сизларга ҳойнаҳой аниқ маълум бўлса керак-у, лекин менимча, Карл XII Мазепа билан бирга Полтава ёнида Швецияга Туркия орқали қочган эди, шекилли. (**Залда жонланиш**). Бироқ бу гапларнинг ҳаммаси алла қачонлар ўтиб кетган ва уни эслаш ҳеч қандай халоват бағишламайди. (**Залда шодиёна жонланиш, қарсаклар**).

Таге Эрландер: Рост, бунга анча бўлди, у вақтда ҳозирги ҳукумат йўқ эди (**залда шодиёна жонланиш**).

Н. С. Хрушчев: Рост айтасиз. Энди ҳозирги ҳукумат вақтида нима бўлганини айтиб берай. (**Залда шодиёна жонланиш**).

Узоқ давр мобайнида Москвада Швециянинг вакили бўлиб турган элчингиз жаноб Сульмандан мен бир вақтлар неча марталаб бир гапни сўраган эдим:

— Жаноб Сульман, — деган эдим мен унга, — сиз, шведлар ҳақиқатан ҳам Полтава ёнига келишдан воз кечганмисиз?

У, воз кечганмиз, деб мени ишонтирган эди. Мен ҳам унинг гапига ишонган эдим. (**Залда жонланиш**). Лекин ўзим Швецияга келганимдан кейин шундай бир фактни учратдимки, бу факт элчингизнинг гапига ишониб, ўша вақтда янглишмаган эканманми, деб ўйланиб қолишга мени мажбур қилди. (**Залда жонланиш**).

Аллақандай Стечко деган кимса Украина халқидан миннатдорчилик рамзи сифатида Карл XII ҳайкали остига гулчамбар қўйгани кеча ва бугун сиз, шведларнинг матбуотингизда хабар қилинди. (**Залда шодиёна жонланиш**). Энди мен: Ие, буниси қандоқ бўлди — деб ўйланиб ўтирибман. Мени меҳмондорчиликка алдаб чақириб келишган бўлса-ю бу ерга аллақачон Стечко келиб, мамлакатимизга қарши тил бириктириб юрган бўлса-я. (**Залда шодиёна жонланиш**). Ўзингизни менинг ўрнимга қўйиб кўринг, сизлар Совет Иттифоқига қарши уруш бошлагудек бўлсангиз, мен қўлингизда асир бўлиб қолишим мумкин-ку, ахир. (**Қаҳқаҳа кулги**).

Ҳозир Украинани забт қилиш — энди Полтава орқали ўтадиган йўл эмас. Бунинг йўли кўп. Лекин ҳаммаси ҳам ўлкамизни забт этмоқчи бўлган кишилар учун хатарли йўллардир. Карл XII Россияга қарши уруш қилганини, Наполеон Москвага қўшин тортиб борганини, Гитлер шундай қилишга уриниб кўрганини сизлар биласизлар, бунинг оқибати нима бўлганлиги маълум, келинглар, яхшиси эсламай қўяқолайлик. (**Шодиёна жонланиш, қарсаклар**).

Мана шу сабабдан мен масалани, одамлар айтмоқчи, дангал қилиб қўймоқчиман: Сизлар Совет Иттифоқига қарши уруш қилишни истайсизларми, ёки истамайсизларми, жаноб Бош Министр? (**Қаҳқаҳа кулги, қарсаклар**).

Таге Эрландер: Ҳатто мендек бюрократнинг ҳам бу савол тўғрисида бош қотириш учун вақт сарфлашига ҳожат йўқ. Албатта, истамаймиз! (**Залда шодиёна жонланиш. Қарсаклар**).

Н. С. Хрушчев: Хўш, ундай бўлса, бояги гулчамбарнинг қандай аҳамияти бор? Швеция матбуотида шу тўғрида босилган хабарни Москвага қайтиб борганимдан кейин нима деб тушунтиришим мумкин? (**Залда шодиёна жонланиш**). Швециядан қайтиб борганимдан кейин отпускага чиқмоқчи эдим. Энди бўлса, отпускага кета оламанми, ёки кета олмайманми, билмай қолдим.

Таге Эрландер: Карл XII Гетеборгда эмас, балки Стокгольмда яшаган.

Н. С. Хрушчев: Хўш, Совет Иттифоқига қарши урушда Стечкони қувватлайсизларми, ёки қувватламайсизларми, шуни очиқ айтинг-чи? (**Залда кулги**).

Ана шу факт тўғрисидаги хабарни ўқиб беришганида мен ҳам кулдим. Баъзида ана шундай ишлар ҳам бўлиб турар экан. Ўликлар қабрида тинч ётади, дейишади. Бу факт эса ана шу гапнинг тескарисини тасдиқлаб турибди. Баъзан ўликлар гўридан чиқиб, ўз қилиқлари билан ўзини масхарабозларнинг аҳволига солиб қўяди. Ўликларнинг жойи қабристонда, тириклар эса ҳаёт кечириши ва меҳнат қилиши керак. Шу сабабдан мен ҳаёт тўғрисида гапирмоқчиман, ишларимиз тўғрисида гапирмоқчиман.

Ишларимиз муваффақиятли боряпти. Биз дўст бўлиб, тинчликда яшамоқдамиз, Совет Иттифоқи билан Швеция ўртасида савдо-сотиқ кенг авж оляпти. Яқинда биз кемаларнинг катта бир туркумини қуриб беришни Швецияга яна заказ қилдик. Чунки бу нарса бизларга ҳам, сизларга ҳам фойдали. Биз яхшигина кемаларга эга бўламиз, сизлар эса ана шу маблағлар эвазига биздан ўзларингиз учун зарур бўлган товарларни кўпроқ сотиб олишларингиз мумкин.

Бугун кемасозлик корхонаарингизда «Карл Линней» кемаси сувга туширилди. Сизлар қуриб берган док тез орада соҳилларимиз томон йўлга чиқади. Бугун кемасозлик корхонасида бўлган вақтимда ўша ердаги ўз инженерларимиз, ишчиларимиз билан гаплашиб, улардан:

— Ишларингиз қалай, бу ерда бизга қарши уруш бошламоқчи бўлиб туришганини, Стечко пайдо бўлиб қолганини эшитмадингизми? — деб сўрадим. (**Шодиёна жонланиш**).

Улар менга қараб кулишади, чунки Стечконинг кимлигини, қандай махлуқ эканлигини билишмайди-да. (**Шодиёна жонланиш**).

— Бир гапни айта оламиз, — деб жавоб беришди улар менга, — бу ер яхши-ю, лекин шу ердан тезроқ уйимизга жилсак деган ниятдамиз. Бизнинг мижозимизга қараганда бу ер жуда совуқ экан, шведлар-чи, дейишади бизнинг ўртоқларимиз, — бизнинг назаримизда ёзнинг юзини кўрмай кун кечирадиган одамлар экан.

Уларнинг менга шундай дейишларига сабаб нима? Сабаб шуки, улар докни олиб кетиш учун Новороссийскдан келишган. Уларнинг шаҳрида ҳозир ҳарорат 40 даражага яқин. (**Шодиёна жонланиш**). У ерда денгиз сувининг ҳарорати ҳойнаҳой 25-26 даража бўлса керак. Бу ерда эса сувга назар ташлаш биланоқ совуқдан баданлари жунжиб кетяпти.

Ана шу одамлар уйларига қайтиб боргач, Стечко шведлар билан биргаликда бизга қарши ана шундай хуруж қилганига қарамай, улар ўз элдошларига, қўйинглар, урушнинг юзи қурсин, урушга бир амаллаб йўл қўймайлик, биз билан Швеция ўртасида ана шу уруш бўлмасин, деган гапларни уқтиришади, чунки сизларнинг иқлимингиз бизнинг дидимизга тўғри келмайди, иқлимингиз совуқ. (**Шодиёна жонланиш. Қарсаклар**).

Сизга, шаҳар вакиллари кенгашининг муҳтарам жаноб раиси, яна бир марта мурожаат қилиб айтмоқчиманки, ёнингизга рафиқангиз билан қизларингизни олиб, бизнинг мамлакатимизга боринг. Ана шунда сиз билан мунозара ўтказамиз. Сизлар бизга қарши уруш бошламаслигингиздан кўнглим тўқ бўлган тақдирдагина, мен набираларимни олиб, Қора денгиз соҳилига дам олиш учун бораман, албатта. Ана шунда Сизни қабул қила оламан, Сиз билан бирга Қора денгизда чўмиламиз, жазирама қуёш ва Жануб денгизининг гаштини сурамиз.

Аммо энди ҳарбий темалардаги гапларни бас қилсак ҳам бўлар. (**Залда шодиёна жонланиш. Қарсаклар**). Келинглар, тинч-тотув яшаш тўғрисида гаплашайлик.

Мен Швеция ишчиларига, инженерларига, савдо-саноат аҳлининг вакилларига ва айниқса шулар ичидан биз билан алоқа қилаётган кишиларга яна бир карра миннатдорчилик билдирмоқчиман. Нега? Чунки булар дунёда энг ишбилармон одамлардир. (**Залда шодиёна жонланиш**). Улар ким билан алоқа қилишни билишади. Бизнинг фирмамиз ҳеч қачон норозилик туғдиргани йўқ, ўз заказларининг ҳақини ҳамма вақт пухта тўлаб келди. Лекин келажакда эса имкониятларимиз тағин ҳам кўпайиб кетади, чунки мамлакатимиз йил сайин ўсиб ва ривожланиб бормоқда. Биз билан алоқа қилган киши оч қолмайди, ундай одамнинг фабрикалари ҳам бўш турмайди, ҳамиша заказлар билан таъминланган бўлади.

Ҳурматли дўстлар! Бу ерда менга ва Нина Петровнага ҳадя қилган эсдалик совғаларингиз учун сизлардан астойдил миннатдорман, бизларга кўрсатган илтифотингиз учун ва мана шундай ажойиб нонуштангиз учун ҳаммаларингиздан миннатдорман... Сизлар буни нонушта дер экансизлар, бизда эса тушлик овқат дейдилар, нонушта ҳам шунақа кеч бўладими! (**Залда шодиёна жонланиш**).

Москванинг тасвири солинган қутичани Сизга, шаҳар вакиллари кенгашининг Жаноб раиси, эсдалик совғаси сифатида топширмоқчиман. Бу қутичада Василий Блаженний ибодатхонасининг тасвири бор. Москвага борсангиз, сурат қанчалик тўғри чиққанини солиштириб кўрасиз. Шу гапни айтаётганимнинг боиси нима? Боиси шуки, баъзан сизларда шундай сурат солишади: қараб туриб, бу шернинг расмими ёки итнинг расмими, билолмайсан! (**Залда шодиёна жонланиш**). Бу қутичадаги сурат шундай ишланганки, рус меъморлигининг энг кўзга кўринган асари аниқ кўчириб қўйилганга ўхшайди.

Мен Гетеборг шаҳрига унинг тинч тараққиётида янги-янги ютуқлар, шаҳар аҳолисига сиҳат-саломатлик, бахт-саодат ва омон-эсонлик тилайман!

Халқларимиз дўстликда яшайберсин! (**Ҳозир бўлганларнинг ҳаммаси гулдурос қарсаклар чалади**).

* * *

Нонушта-зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

В. ХАТУНЦЕВ,
Д. ЕРШОВ,
И. МОКРЕЦОВ.

Н. С. ХРУШЧЕВ ОКСЕЛЕСУНДГА КЕЛДИ

ОКСЕЛЕСУНД, 25 июнь. (ТАСС). Н. С. Хрушчев ва унинг ҳамроҳлари бугун куннинг биринчи ярмида Стокгольмдан 200 километр масофадаги Окселесунд шаҳрига келдилар. Окселесунд — Швеция металлургия саноатининг йирик марказидир. Н. С. Хрушчев бу ерда «Окселесунд» металлургия комбинати билан танишади.

26 ИЮНЬ 1964 ЙИЛ
№ 147 (12.801).

ФАРҒОНА ИРРИГАТОРЛАРИ ЗАФАРИ

ЮРТИМИЗ СУВГА СЕРОБ

Замонлар бўлган, сув деб инсоннинг азиз боши кесилган, қон тўкилган. Бир томчи сув деб кўз ёши дарёдек оққан, аммо дарёлар қурий берган. Сув деган инсон — саробга, нурга интилган меҳнаткаш зулматга йўлиққан. Замон нобоп, тузум ноҳак, тахтда ўтирган оқподшо ва унинг казо-кузо амалдорлари — бутун давлат машинаси ноқобил эди.

Мана салкам 50 йилдирки, у дамлар ўтмиш бўлиб қолди. Республикамизда сув хўжалиги қурилиши кўлами нақадар авж олиб кетганини яққол ҳис этиш учун Фарғона областидаги ирригация ва мелиорация қурилишларига назар ташлашнинг ўзи кифоя. Катта Фарғона Канали, Шимолий ва Жанубий Фарғона каналлари область ирригациясининг фахридир. Пахта далаларига оби ҳаёт элтадиган қанчадан-қанча каналлар қурилди. Каркидон ва Кампирровот сув омборлари барпо этилмоқда. Ҳозиргача Каркидон сув омборининг сийнасига 57 миллион кубометр сув тўпланди. Ҳозир бу қурилишда қишлоқ меҳнаткашлари ва бинокор-механизаторлар унумли ишламоқдалар. Кампирровот сув омборини барпо этиш юзасидан ҳам тайёргарлик ишлари қизғин бормоқда.

1958 йилдан бошлаб каналларга бетон ётқизиш кенг авж олдириб юборилди. Бу тадбир ерга шимилиб кетаётган кўп миқдордаги сувни тежаб қолиш имкониятини бермоқда. Нурсук, Картан, Самарқанд, Оталиқ, Кўқонсой, Файзиобод каналлари бетонлаштирилгач, 600 миллион кубометр сувни тежаб қолиш мумкин бўлди.

Каркидон сув омборининг иккинчи навбатини барпо этаётган азаматлар уни шу яқин орада қуриб битказиш ва сийнасига 210 миллион кубометр оби ҳаёт йиғиш учун курашмоқдалар. Каркидон-Марҳамат сойи қурилишида асосий ишлар тугалланди. Бу сой Қорадарёдан сув олиб, Каркидон омборига қуйилади.

1964—1965 йилларда ирригация қурилиши соҳасида бажариладиган ишлар ҳам жуда катта. Поп районида Турк ва Қақир насос станциялари қуриб битказилади. Шимолий Фарғона каналининг қуввати оширилиб, секундига 16 кубометр сув ўтадиган бўлади. 1965 йилда Абдусамад насос станцияси ишга туширилади. Бу насос станцияси Сирдарёдан секундига 27 кубометр сувни каналга узатиб беради. Сўх, Шоҳимардон дарёларининг сувларидан унумли фойдаланиш тадбирлари кўрилади. Каналларни бетонлаштириш юзасидан олиб борилаётган ишлар янада кучаяди.

Мўл-кўл пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришда деҳқонларга ҳамкор бўлган сув хўжалиги ходимлари бундан буён ҳам юртимизни, далаларимизни сувга сероб қилиш учун ҳормай-толмай ишлайдилар. Бу билан мамлакатимизда коммунистик мўл-кўлчиликни вужудга келтиришга муносиб ҳисса қўшадилар.

П. ДОГОНКИН,

Фарғона суғориш системалари область бошқармаси бошлиғининг ўринбосари.

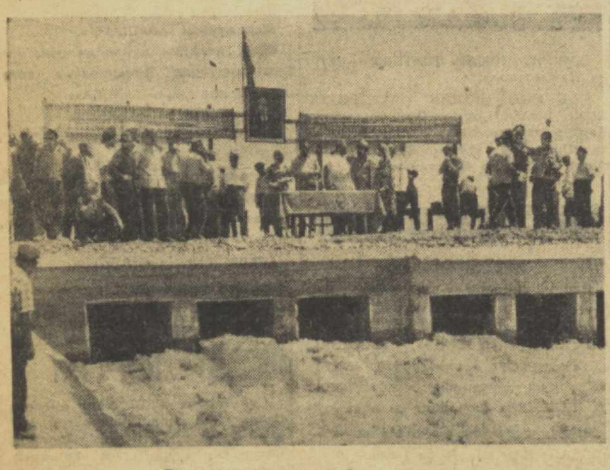

«Томоша» каналининг бош иншооти.

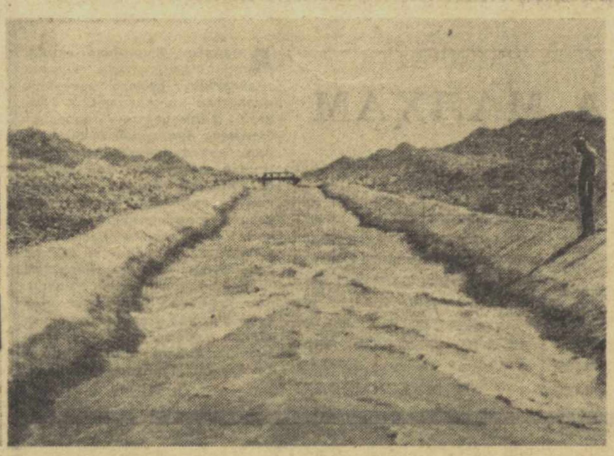

«Жаҳонобод» канали.

Г. Бойко фотолари (ЎзТАГ фотохроникаси).

КАНАЛЛАР «ТЎН» КИЙМОҚДА

Сўлим Фарғонанинг сахий ерлари унумдор. Бу ерларнинг кўпи халқ хўжалигига хизмат қилаётган бўлса ҳам, уларнинг бир қисмига сув йўқлигидан экин экилмасдан турибди.

Кейинги чорак аср мобайнида Фарғона водийсида шунчалик кўп ирригация ва мелиорация ишлари бажарилдики, бу асрлар мобайнида қилинган ишларга тенгдир. Катта Фарғона Канали, Сўх, Исфайрам каналлари ва яна бир қанча сув иншоотлари шулар жумласидандир.

Фарғонада фойдаланилмаётган ўн минг гектарлаб унумдор ерларни хўжалик оборотига киритиш учун жадал кураш бошланиб кетди. Бу кураш суғориш иншоотлари қурилишида ҳозирги замон фан-техникамиз қўлга киритган улкан ютуқлардан фойдаланиш натижасида яна ҳам кенгайиб боряпти.

Маълумки, каналдан оқаётган оби ҳаётнинг шимилиб кетиши кўплаб сувнинг исроф бўлишига ва экинларни суғориш вақтида оби ҳаётнинг етишмаслигига сабаб бўлади. Фарғона ирригаторлари сувнинг ҳар қатрасини авайлаб сарфлаш ва ундан самарали фойдаланиш йўлини топдилар. Бу — каналларни бетонлаштиришдир.

Жаҳонобод канали бетонлаштирилган тўнғич суғориш шохобчаларидан бири ҳисобланади. Каналнинг Сариқўрғонгача бўлган даштдан ўтадиган қисмининг туби ва икки ёни бетонлаштирилди. Олтиариқ бошқармасидаги колхоз ва совхозларнинг азамат деҳқонлари область сув хўжалиги ходимлари, транспортчилар билан ҳамкорликда катта ишни муваффақиятли тугалладилар. 56 минг кубометр ҳажмдаги тупроқ ишлари бажарилди. 18 минг кубометр бетон қоришмаси ишлатилди. Натижада ёз кунларида ерга шимилиб кетадиган сув тежаб қолинмоқда. Ана шу йўл билан каналдан оқадиган сувнинг қарийб бешдан бир қисми тежаб қолинади.

Бетонлаштирилган Жаҳонобод каналини фойдаланишга топширишга бағишланган митинг бўлиб ўтди. Митингда қишлоқ область партия комитетининг биринчи секретари Г. Габриелянц канални бетонлаштирган колхозчилар ва совхозларнинг ишчиларини, бетончилар ва механизаторларни эришилган катта ғалаба билан табриклади. Жаҳонобод каналининг суви далалар бағрига оқиб, ғўзаларнинг гуркираб яшнашига хизмат қила бошлади.

Ўзбекистон бошқармасидаги хўжаликларни сув билан таъминлайдиган Томоша канали ҳам фойдаланишга топширилди. Бу канал ҳам бетондан «тўн» кийган. Каналнинг узунлиги 17 километр. Ундан секундига 20 кубометр сув оқади.

Фарғона деҳқонлари, механизаторлари ва қурилиш бригадаларининг коллективлари эришган ана шу катта муваффақиятларини Ўзбекистон ССР Олий Советининг III сессиясига очилишига бағишладилар.

А. НАБИХЎЖАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ТАШАББУСКОРЛАР

Оқдарё қишлоқ матлубот жамияти аъзолари савдо маданиятини ошириш учун ташаббус кўрсатиб ишламоқдалар. Шу боисдан бу коллектив Иштихон район матлубот жамияти бўйича энг илғор ўринни олиб, бир йилдан буён кўчма Қизил байроқни эгаллаб келмоқда.

Коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун курашаётган Оқдарё матлуботчилари товар обороти планларини ошириб бажармоқдалар. Беш ойлик товар обороти плани 102,6 процент бажарилди. июннинг икки ўн кунлик топшириғи эса 104,3 процент адо этилди. Шу давр ичида аҳолига планга қўшимча равишда 213 сўмлик мол сотилди.

— Биз улуғ айём — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллигини, — дейди правление раиси ўртоқ Х. Абдиев, — товар обороти йиллик планини ошириб бажариш билан нишонлаймиз.

С. ХЎЖАЕВ

ЖАМОАТЧИЛИК ЗЎР ТАЯНЧ

Пойтахтимиз Октябрь район Советининг навбатдаги сессияси ташкилий-оммавий ишлар масаласини муҳокама қилди. Сессияда Октябрь районида депутатлар, доимий комиссиялар ва жамоатчилик асосида ишлайдиган ташкилотларнинг фаолияти янада активлашганлиги таъкидлаб ўтилди. Бу ҳақда доклад қилган район ижроия комитетининг раиси С. Норқўзиев ҳозир район Советида 11 та доимий комиссия ишлаб турганлигини ҳамда жамоатчилик асосида фаолият кўрсатаётган ташкилотлар атрофига 17 минг киши бирлашганлигини айтди.

А. МАЪЗУМОВ.

ҒАЛЛАКОРЛАР РАПОРТИ

КАТТА ҒАЛАБА

ФАРҒОНА, («Совет Ўзбекистони» мухбиридан телефон орқали). Область колхоз ва совхозлари ғалла тайёрлаш йиллик планини (шолидан ташқари) 24 июнда 105,3 процент бажардилар. Давлатга дон сотиш қизғин давом этмоқда.

Йиллик планнинг муддатидан илгари бажарилишига гектаридан 100 центнердан дон олиш учун курашнинг ташаббускорлари — комсомол-ёшлар бригадалари катта ҳисса қўшдилар.

Кўпгина колхоз ва совхозлар давлат омборига пландагига қўшимча равишда дон тўкяптилар.

Фарғона ишлаб чиқариш бошқармаси хўжаликлари планни областда биринчи бўлиб бажариб, етарли миқдорда уруғлик ҳам жамғариб қўйдилар. Қува бошқармасидаги «Социализм», Поп бошқармасидаги Ленин номли колхозлар ва бошқа ўнлаб хўжаликларнинг ғаллакорлари гектаридан 50 центнердан дон олишга муваффақ бўлдилар.

Областдаги 70 дан ортиқ юз центнерчи комсомол-ёшлар бригадаси дон йиғиштириб олинган майдонларга 1 июлгача маккажўхори экишни тугаллаш учун курашмоқдалар. Область ғаллакорларининг бутун куч-ғайрати бу йил давлатга бир миллион пуд дон етказиб бериш юзасидан олинган мажбуриятни шараф билан бажаришга қаратилган.

Ҳар тўғрида бир шингил

▲ *Қурбон Охунов Самарқанд шаҳар Панжкент кўчасидаги 93-озиқ-овқат магазинида 7 йилдан буён сотувчи бўлиб ишлайди. У ойлик, квартал товар обороти планларини ошириб бажармоқда. Савдо ходимининг хушмуомаласи, ширин каломидан харидорлар хурсанд бўлмоқдалар.*

Н. Камолов.

▲ *Поп район, Данғара қишлоғида Фрунзе матлубот жамияти бинокорлари тиловой китоб магазини қуриб ишга туширишган эди. Яқинда район алоқа бўлими меҳнаткашларнинг истакларини ҳисобга олиб, мазкур қишлоқда китоб, журнал ва газета билан савдо қилувчи янги дўкон очди.*

Э. Шералиев.
Фарғона области.

▲ *Кароматхон Ғайназаровани Андижон область, Марҳамат бошқармаси меҳнаткашлари ҳурмат қилишади. Чунки у харидорларнинг талаб ва эҳтиёжларини тўла ҳисобга олган ҳолда савдо маданиятини юксалтирмоқда. Район марказидаги 3-магазиндан харидорлар истаган нарсаларини топа оладилар. Шунинг учун ҳам савдо плани ҳамиша ошириліб адо этилаётир.*

А. Музропов.

▲ *Назир Халитов раҳбарлик қилаётган участка бинокорлари қисқа вақт ичида 5 та 8 квартирали уй-жой биносини қуриб фойдаланишга топширдилар. Ҳозир улар 2 та 8 квартирали уйни, сотувчисиз ишлайдиган 8 та магазин биносини қуришга киришдилар. Аҳил коллектив йил охиригача 5 та 18 квартирали ва 11 та 8 квартирали уй-жой биноси ҳамда 200 ўринли болалар боғча ва яслиси, сотувчисиз магазин бинолари қуриб муддатидан олдин фойдаланишга топширишга аҳд қилган.*

М. Қобилов.
Ингичка посёлкаси.

100 ЦЕНТНЕРЧИЛАР ИШГА ТУШДИ

КРАСНОГВАРДЕЙСКИЙ. **(«Совет Ўзбекистони» мухбири).** Булунғур бошқармасидаги колхоз ва совхозларда бир йилда икки марта ҳосил олишни мўлжаллаган юз центнерчи бригадалар арпа ўришни бошлаб юбордилар. «Москва» колхозининг Қувондиқ Имомов бошлиқ бригадаси арпанинг ярмидан кўпини ўриб олди. Ҳар гектар ердан ўртача 35 центнердан ҳосил олиняпти. 1-«Жомбой» совхозининг Р. Маматқулов бригадасида комбайнчи Раҳим Эрмонов кунига нормадаги 15 гектар ўрнига 18 гектар ва ундан ошиқ ердаги ғаллани ўряпти.

Бошқармадаги 8 та юзцентнерчи бригадалар арпа ҳосилини тезда йиғиштириб олиб, унинг ўрнига маккажўхори экиш тараддудини кўрмоқда.

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

НАМАНГАН, (Телефон орқали олинди). Бошқармадаги Тельман номли колхознинг ғаллакорлари Ўзбекистон ССР Олий Совети сессиясини меҳнатда ажойиб муваффақият қозонган ҳолда кутиб олдилар. Улар давлатга 85 тонна дон топшириб, йиллик планни тўла бажардилар. Ҳозир ғалладан бўшаган майдонларга кечки карам ва картошка экиш учун тайёргарлик кўриляпти.

Ю. ЙЎЛДОШЕВ.

ДАСТЛАБКИ ЮЗ МИНГ ПУД

САМАРҚАНД. (ЎзТАГ). Зарафшон водийсидаги элеваторларда ва дон тўкиш пунктларида кун сайин иш қизғин тус олмоқда. Самарқанд областидаги барча ишлаб чиқариш бошқармаларининг хўжаликлари ғалла тайёрламоқдалар.

Қабул пунктларига ҳозирнинг ўзидаёқ янги ҳосилнинг дастлабки [illegible] пуд дони топширилди.

ТЎЁНА

ТУЙТЕПА, **(«Совет Ўзбекистони» махсус мухбиридан).** Икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ким Пен Хва раислик қилаётган «Полярная звезда» колхози аъзолари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик юбилейига муносиб тўёна армуғон этишга аҳд қилдилар. Колхоз етти йилликнинг олтинчи йили 1658 гектар майдонга чигит экиб, гектаридан 31 центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олган. Ҳозирги кунларда ана шу ҳосилга пухта замин тайёрланмоқда.

Бу хўжалик ўзининг шолиси, буғдойу арпаси ва бошқа ғалла экинлари билан ҳам машҳурдир. Колхоз шоликорлари 270 гектар майдондаги шолининг ҳар гектаридан камида 50 центнердан ҳосил кўтариш иштиёқида меҳнат қилмоқдалар.

Юзцентнерчилар ҳаракатига қўшилган ғаллакорларнинг ҳам омади келиб турибди. 1000 гектар майдондаги «Безостая-1» буғдойи ва арпа ўриб олинмоқда. Николай Ким бошлиқ 4-бригада далаларида жавлон уриб меҳнат қилаётган комбайнчи Валентин Ким кунига 15-18 гектар майдондаги ғаллани ўряпти. «Безостая-1» навли буғдойдан гектар бошига 30-35 центнер, арпадан эса 35-40 центнер ҳосил олинмоқда. Буғдой ва арпадан бўшаган ерларга комбайн кетидан ҳайдов трактори ва сеялка тушиб, маккажўхори экиляпти.

Ҳ. ТОЖИБОЕВ,
Тошкент области.

Ғалла фронтида

Ўзбекистон ССР областларида дон тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1964 йил 25 июнга бўлган

МАЪЛУМОТ

(мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Мавсумда	Бир кунда
Қашқадарё	20,4	3,6
Сурхондарё	19,1	1,2
Фарғона	18,6	1,6
Андижон	18,2	1,5
Сирдарё	14,4	2,8
Бухоро	5,8	2,3
Самарқанд	3,2	0,7
Тошкент	3,0	0,4

ҚУРИЛИШЛАРГА ТЕХНИКА ҲУЖЖАТЛАРИ ЎЗ ВАҚТИДА ЕТКАЗИБ БЕРИЛСИН

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ПАРТИЯ-ДАВЛАТ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон бинокорлари 1965 йилда жуда катта кўламдаги ишларни бажаришлари керак. Белгиланган планларнинг амалга оширилиши аввало қурилишларнинг техника ҳужжатлари билан қанчалик ўз вақтида таъмин этилишига боғлиқ. Маълумки, қурилиш бошланишидан аввалги йилнинг биринчи сентябри лойиҳа ҳужжатларини тайёрлаб беришнинг охирги муддати, деб белгилаб қўйилган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Партия-давлат контроли комитети томонидан ўтказилган текширишда шу нарса аниқландики, 1965 йилги капитал қурилиш объектлари бўйича лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлаш Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгашининг бир қанча бошқармалари, республика министрликлари ва идоралари томонидан кечиктириб юборилаётир. Баъзи министрлик ва идораларнинг раҳбарлари партия ва давлат интизомини бузиб, лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлашга масъулиятсизлик билан қарамоқдалар. Кўпгина қурилишларга дастлабки ҳужжатлар ҳозиргача етказиб берилган эмас. Лойиҳалаш ишлари учун маблағлар ажратилмаган, ер участкалари кўрсатиб берилмаган, кўпгина қурилишлар техника-иқтисодий жиҳатдан асосланмаган, тайёр лойиҳаларнинг келишиб олинган графиклари йўқ. Халқ хўжалиги кенгаши корхоналарига қарашли Ўзбекистон территориясидаги қурилишлардан 80 проценти чертёжлар ва сметалар билан таъмин этилган эмас. Бинокорлик ишлари бошлаб юборилаётган 85 қурилишдан 36 тасининг ишлаб чиқилган ва тасдиқланган лойиҳа топшириқлари ҳалигача йўқ.

Халқ хўжалиги кенгаши химия саноати бошқармасига қарашли қурилишлардан 65 проценти, кон-металлургия саноати бошқармасига қарашли 8 та объектдан 7 таси, боғдорчилик-виночилик совхозлари бошқармасига қарашли 35 та қурилишдан 34 таси техника ҳужжатлари билан таъминланган эмас. Электротехника саноати бошқармасида ва қурилиш материаллари саноати бошқармасида ҳам аҳволни шундай деб айтиш мумкин. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлаш масалалари билан қониқарсиз шуғулланмоқда. Ана шу министрлик лойиҳа-қидириш ишларига ажратилган маблағларнинг фақат 14 процентини ўзлаштирган. Министрликка қарашли тўртта объект юзасидан лойиҳалаш ташкилотлари билан ҳалигача шартномалар тузилган эмас. Савдо министрлиги белгиланган 10 та объектни лойиҳалаш ишларини ҳалигача бошлаб юборгани йўқ, бунинг устига шу объектлардан 7 тасига ҳатто дастлабки ҳужжатлар ҳам берилган эмас.

Комитет шуни таъкидлаб ўтдики, лойиҳа ҳужжатларини тайёрлашнинг кечиктириб юборилганлиги Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгашининг баъзи бошқармалари, республика министрлик ва идоралари раҳбарларининг бепарволиги ва увар лойиҳа ҳужжатларини ишлаб чиқиш ҳамда ана шу мақсадлар учун кўзда тутилган маблағларни ўзлаштириш қандай бораётганлиги устидан контроль қилмай қўйганликлари оқибати бўлди. Комитет бу ишда айбдор бўлган Халқ хўжалиги кенгаши бошқармалари, «Госсредазстрой» бошлиқларини, шунингдек республика министрликлари ва идоралари раҳбарларини қаттиқ огоҳлантирди ҳамда улардан 1965 йилда бошланадиган қурилишларни 1964 йилнинг биринчи сентябригача техника ҳужжатлари билан тўла-тўкис таъминлашни талаб этди.

Комитет 1965 йилда бошланадиган қурилишларни лойиҳа ҳужжатлари билан таъминлашнинг аҳволини иккинчи марта текширишга қарор берди ва жойлардаги барча партия-давлат контроли органларига қурилишларни чертёжлар ва сметалар билан таъмин этишни қатъий контроль остига олиш вазифасини топширди.

ВЦСПС ПЛЕНУМИ

МОСКВА, 24 июнь. (ТАСС). Бугун Союзлар уйининг Колонна залида ВЦСПС нинг IV пленуми ўз ишини бошлади. Пленумни ВЦСПС раиси В. В. Гришин очди.

Қуйидаги масалалар пленумнинг муҳокамасига қўйилди: «Ихтироларни, рационализаторлик таклифларини ва илмий-техника жамиятларининг тавсияларини ишлаб чиқаришга жорий қилишнинг аҳволи ва бу ишни яхшилаш чоралари тўғрисида», «КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Аҳолига маиший хизматни янада яхшилаш тўғрисида» 1962 йил 10 август қарори қандай бажарилаётганлиги ҳақида».

Пленумнинг ишида СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госпланининг раиси П. Ф. Ломако қатнашмоқда.

НОСИРОВ ОЛИМ БЎЛМОҚЧИ...

ФЕЛЬЕТОН

Эшитмадим деманглар, ўртоқ Носиров олим бўлмоқчи, қарор қатъий, чекиниш йўқ. Тўғри-да, каттадир-кичикдир ўзини илмга уряпти, кичикроқ ё каттароқ проблемани ҳал қилиб, кичикроқ ё каттароқ олим бўлиб оляпти. Шунча талант, шунчалик зўр истеъдод, шунчалик катта амал билан Носиров жим ўтираверса... йўқ! Олим бўлиб олиш керак! Олим бўлсанг, олам сеники, иззат-икром ҳам жойида бўлади. Бирон қоғозга номинг тушса, «ёш олим фалончи...» деб ёзишади. Лекин шуни ҳам айтиш керакки, қўйнинг жунини қирқишдан тортиб то кир ювишгача, чучвара тугишдан тортиб, то тирноқ бўяшгача — ҳамма-ҳаммаси механизациялашган-у, аммо ҳалигача, негадир диссертация ёқлаш механизациялашган эмас. Масалан, шунақанги бир аппарат бўлсаки, хом-хатала материалларни бир томондан солиб, нариги томондан тайёр диссертацияни олаверсанг, аввал кандидатлик, сўнгра докторлик... эҳ-ҳа... Лекин...

— Ишларингиз ҳали хом! — деди М. Кошевой бошини кўтариб. Ширин хаёллар оғушида маст бўлиб ўтирган Б. Носиров бир чўчиб тушди:

— Гапиргандек бўлдиларми, устоз? — деди у табассум қилиб.

— Диссертациянгиз билан танишиб чиқдим, — давом этди қишлоқ хўжалик фанлари кандидати, — илмий раҳбар сифатида очиқ айтишим керак: ҳеч нарсага ярамайди.

— Нима?!

— Ҳеч нарсага ярамайди, деяпман...

— Ростданми?

— Илм ҳазилни ёқтирмайди.

Наҳотки, наҳотки шу гап рост бўлса! Ахир, ўртоқ Носиров олим бўлмоқчи эдилар-ку, ҳамма гап мана шу диссертацияга қараб қолган эди-ку.

— Сизга пул керакми? — томдан тараша тушгандек қилиб сўради Б. Носиров.

— Нима, менга пора бермоқчимисиз? — жонланиб деди М. Кошевой.

— Мени тўғри тушунинг, устоз. Сиз Самарқанд қоракўлчилик илмий текшириш институтининг директор ўринбосарисиз. Камина шу институтга раҳбарлик қилувчи Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлигида бўлим бошлиғи бўладилар, коллегия аъзосиман. Сизни мукофотга тақдим этиш қўлимдан келади...

— Бу пора эмасми ишқилиб?

— Бунинг нимаси пора, давлат кассасидан бериладиган пул-ку.

— Қалай бўларкин?

— Қалай-палайи йўқ, хўп деяверинг, устоз!

Файласуфлар ҳаёт ўзгарувчан бўлади деганларида юз бора ҳақ эканлар, ҳатто илмий қарашлар ҳам, диссертацияга бўлган муносабатлар ҳам ўзгарувчан бўларкан.

— Биласизми, — деди М. Кошевой олимона ўйчанлик билан, — ҳали мен диссертациянгизнинг ҳаммаси ҳақида эмас, балки бир боби ҳақида мулоҳаза билдирдим. Менимча, қолган боблари анча яхши ёзилган, табриклайман! Анави гапларим учун... узр.

Орадан кўп вақт ўтмасдан Б. Носиров министрликнинг илмий муассасалар бош бошқармасига илтимоснома кўтариб кирди. М. Кошевой моддий жиҳатдан қийналиб қолибди, шошилинч ёрдам бериш керак, деб оёқ тираб туриб олди.

— М. Кошевой ёрдамга муҳтож эмас, — дейишди бошқармадагилар қатъий.

— Уйида егани овқати йўқ, қотган нонни сувга ивитиб, еб ўтирибди, — бўш келмади Носиров.

— Ёлғон!

— Рост, ҳатто институтга бировнинг шимини кийиб боряпти.

— Қўйсангиз-чи, Кошевой 450 сўм маош олади, эр-хотинга бу пул бемалол етиб ортади. Қўйинг, бу гапларни.

Бошқарма М. Кошевойга моддий ёрдам беришни қатъиян ман қилгач, Б. Носиров жуда шошиб қолди: қандай бўлса ҳам олим бўлиб олиш керак эди, олим бўлиш-бўлмаслиги эса мана ҳозир қил устида турибди. Ҳамма нарса Кошевойга боғлиқ бўлиб қолган. Носиров сувга чўккан тошдек жим бўлиб кетгач, Самарқанддан М. Кошевой қўнғироқ қилиб қолди:

— Диссертациянгизнинг нимасидир менга ёқмаяпти.

Йўқ, бўш келмаслик керак. Илм йўлида азият чекмаган олим, олим бўптими. Тикансиз гул, машаққатсиз илм бўлмас деб бежиз айтмаганлар-ку, ахир. Носиров енг шимариб ишга киришди, югурди, елди, ниҳоят иложини ҳам топди. Министр ўринбосари П. Тимофеевни алдаб М. Кошевойга моддий ёрдам кўрсатилсин деган буйруққа қўл қўйдириб олди. Қўлга тушиб қолишдан қўрқди шекилли, буйруқни канцелярия орқали эмас, балки яширинчасига, аллакимлар орқали Самарқандга жўнаттириб юборди.

— Илмий ишларингиз катта талант билан ёзилган! — қўнғироқ қилди бир неча кун ўтгач М. Кошевой, — табриклайман, азизим!

— Раҳмат, устоз, доим хизматингиздаман, — деган жавоб қайтди Тошкентдан ҳам. Лекин уч-тўрт ҳафтадан сўнг устознинг феъли яна айниб қолди. Командировкага борган Носировга: «диссертациянгизни ҳали ёқлашга тавсия этиб бўлмайди», деди у олимларга хос совуққонлик билан. Маълум бўлишича, институт бухгалтери Дегтярёва буйруқ нотўғри ёзилган, институтда директор фонди ҳеч қачон бўлган эмас, илмий фонд бўлади деб пулни тўхтатиб қўйибди. Ҳурматли устозининг қовоғи шу боисдан осилиб кетган экан.

— Буйруқни бу ёққа беринг! — деди Носиров Дегтярёвага жаҳл билан. Сўнгра шундоққина бухгалтерия хонасида ўтириб, буйруқдаги «директор фонди»дан деган сўзларни резинка билан ўчирди-да, «илмий фонд»дан деб тузатди.

— Мана энди, марҳамат қилиб, пулни чўзиб қўйсинлар! — деб буюрди бухгалтерга.

— Афсуски, пулни беролмайман!

— Буюраман!

— Барибир пулни беролмайман, — хуноб бўлиб деди Дегтярёва, — резинка билан ўчириб тузатилган буйруқ ҳужжат бўлолмайди.

Диссертант буйруқни яна қўлига олди-да остига «тузатишни мен киритдим. Б. Носиров» деб ҳаваскор олимларга хос чиройли имзо чекди. Сал кун ўтмай, худди шу институтда Б. Носировнинг «Қўйчилик зоотехникаси» деган темадаги диссертациясининг хомаки ёқлаш маросими бўлди. Маросим, очиқ айтиш керакки, юксак савияда ўтди. Қарсак кетидан қарсак янгради. М. Кошевойнинг қарсаги, ҳамма қарсакларни босиб кетди. Устоз маросим охирида қучоғини кенг очиб ўрнидан турди-да:

— Қани кел, истеъдодли олим, пешанангдан бир ўпай! — деди тўлқинланиб ва секингина шогирднинг қулоғига ушбу сўзларни шивирлаб қўйди:

— Пулларнинг ҳаммасини олдим. Лекин диссертацияни республикамизда эмас, Олмаотада ёқлайсан.

— Нега энди, устоз? — қўрқиб кетди Носиров.

— Сабабини кейин айтаман...

Шундай қилиб, ҳурматли газетхон, ўртоқ Носиров олим бўлмоқчи: ҳамма нарса, ҳатто, кўриб турганингиздек, диссертация ҳам тайёр бўлган. Қандай тайёрланганлиги, кимнинг ҳисобидан қанча пора берилганлиги, Б. Носиров ўз амалини қанчалик суиистеъмол қилганлиги, кимларни алдаганлиги — мана шунга ўхшаш икир-чикирларни аниқлашни министрликка ҳавола қилиб, ҳозирча гапни тўхтатиб турмоқчимиз.

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
26 ИЮНЬ 1964 ЙИЛ
№ 147 (12.801).

СОВЕТ ШАХМАТЧИЛАРИНИНГ ҒАЛАБАСИ

Совет Иттифоқи биринчилигининг ярим финал мусобақасида барча республикаларнинг вакиллари қатнашадилар. Тожикистон ёки бошқа жойдан мастерликка кандидатни таклиф этгунча, мусобақа жадвалини москвалик ёки ленинградлик кучли мастерлар билан тўлдириш маъқул эмасми? Бу ҳолда кучсизлар қаерда тажриба орттирадилар-у, қачон мастерлик даражасига кўтариладилар?

Айрим зоналарда кучсизроқ шахматчиларнинг қўшилиши ва уларнинг зўрлар билан зоналараро турнирда беллашиб, тажриба орттириши яхшилигига иқрормиз. Аммо бундан кейинги босқич, мусобақа — жаҳон чемпионлигига даъвогарларнинг турнирига чиқишда мамлакатларга маълум чегара қўйилганлиги кўпчиликни, айниқса жаҳонда энг кучли шахмат мамлакати — СССР шахмат шинавандаларини ранжитади.

Бу йил СССР чемпионлигини қўлга киритган львовлик гроссмейстер Леонид Штейн 1962 йили яъни у биринчи марта зоналараро турнирда қатнашиш ҳуқуқига эга бўлганида мастер эди. Атоқли гроссмейстерлардан бир нечтаси ундан орқада қолишганда баъзи кишилар матбуот орқали унга мусабақага қатнашишдан воз кечишни, ўз ўрнини бошқа бирор гроссмейстерга беришни тавсия этдилар. У аэродромда, Стокгольмга — бешинчи зоналараро турнирга жўнаш олдида кузатувчиларнинг деярли кўпчилигидан учиш-учмаслигини сўрайди. Самолёт парвоз қилиши билан кузатувчилардан бири Штейннинг имкониятлари жуда баландлаб кетди,—дейди. Мусобақа олдидан кўтарилган бўлмағур шов-шувлар Штейннинг кайфиятини хира қилганлиги сабабли, у дастлабки партияларни яхши ўйнай олмади. Лекин мусобақанинг иккинчи ярмидан бошлаб чунон ўйнадики, эришган ғалабаларига ҳамма тан берди. Олтинчи ўринни олди-ю, бояги айтган «қонун» туфайли даъвогарлар турнирига у эмас, еттинчи ўринни эгаллаган АҚШлик гроссмейстер П. Бенко йўлланма олди.

Жабрланган Штейн, бу галги зоналараро турнирда биринчи олтиликка эмас, совет шахматчилари орасида ҳеч бўлмаганда учинчи бўлишни астойдил ният қилиб жангга кирди. Биринчи турда болгариялик гроссмейстер Г. Тринговни ютди-ю, кейинги икки турда Д. Бронштейн ва Л. Портишга бой бериб қўйди. Сўнг сал «ҳовуридан тушиб» беш ўйинни дуранг қилди. 8 ўйинда фақат 3,5 очко олди, холос. Бу аҳволда биринчи олтилик ҳақида ўйлаш мумкин эмас эди. Кейинги 13 турда 12 очко тўплаган Штейн қарабсизки бешликда турибдида! Бунақаси кам учрайди. Иккинчи вакилимиз Б. Спасский ҳам турнирни дуруст бошлай олмади. Дастлабки турда мастер К. Даргага ютқазиб, сўнг учта дуранг қилди. Шундан кейин у отини шунақа қамчиладики, турнир пешқадами Б. Ларсенга етиб, ундан ўзиб ҳам кетди.

Собиқ жаҳон чемпионлари В. Смислов ва М. Таль мусобақани бир текисда давом эттириб охирги тургача бирор партияда ҳам мағлубиятга учрамадилар, доим олдинда бордилар.

Даъвогарлар турнирда ким қатнашишини фақат охирги тур ҳал қилиб берди. Совет шахматчиларига айниқса қийин бўлди: биринчидан, бошқа давлат вакилларидан ўзиш бўлса, иккинчидан, ўз дўстларидан иккинчисини «бир амаллаши» керак эди. Бу муаммони охирги очкони қўлга киритган Б. Спасский, М. Таль ва Ларсен билан бўлган учрашувни 7 соат мобайнида дуранг қилишга муваффақ бўлган В. Смислов ҳал қила олдилар. 23 имкониятдан 17 тадан очко тўплаган бу тўрт шахматчи биринчи тўрт ўринни бўлишиб олишди ва даъвогарлар турнирида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритишди. СССР чемпиони Л. Штейн 16,5 очко билан бешинчи, совет гроссмейстери Д. Бронштейн 16 очко билан олтинчи ўринни эгалласалар-да, лекин даъвогарлар турниридан қуруқ қолишди. ФИДЕ қоидалари шуни тақозо қилади — бир мамлакатдан учтадан ортиқ киши чиқа олмайди. Буларнинг ўрнини еттинчи ўринга чиққан Югославиялик гроссмейстер Б. Ивков ҳамда яна бир бошқа мамлакатлик шахматчи олади. Бу, америкалик С. Решевский ёки венгриялик Л. Портишдан бири бўлади. Тенг очко тўплаб 8-9-ўринларни бўлишиб олган бу икки шахматчи ўртасида эртаси (25 июнь)-да тўрт партиядан иборат қўшимча матч бошланади. Ғолиб — даъвогарлар турнирига йўлланма олади.

Даъвогарлар турнири қатнашчилари ўртасида чек ташланди. Шунга биноан чоран финалда Ботвинник билан Смислов, Ларсен билан Ивков, Керес билан Спасский ва Таяв билан Решевский—Портиш қўшимча матчида ғалаба қилган шахматчи куч синашади. Чорак финал ғолиблари ярим финалда, ярим финал ғолиблари эса финалда беллашадилар. Ана шу финал матчининг ғолиби 1966 йили жаҳон чемпиони билан яккама-якка жанг қилади.

Даъвогарлар турнирида қатнашувчи 8 кишининг бештаси совет вакиллари[д]рлар.

М. МУҲИДДИНОВ,
СССР спорт мастери.

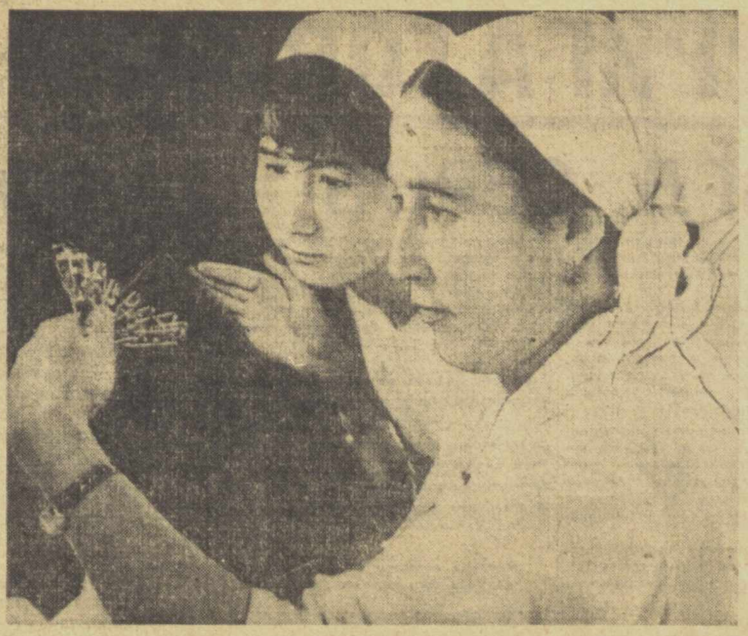

ДАРДГА МАЛҲАМ

«Зарур бўлган дориларни ўз вақтида топиб бериб, беморларнинг жонига оро, дардига малҳам бўлаётган ғамхўр, хушмуомала дорихона хизматчиларига раҳмат!» Тошкент шаҳридаги 246-дорихонанинг таклиф ва шикоятлар дафтарини варақлар экансиз, меҳнаткашларнинг миннатдорчилик билдириб ёзган ана шундай сатрларини ўқийсиз.

Дорихона коллективи меҳнаткашларга бугун кечагидан, эртага бугунгидан яхшироқ хизмат қилишга интилмоқда. Дорихона қарамоғида 10 та даволаш пункти бор. Улар керакли нарсалар билан доим таъминлаб турилибди.

Р. МУҲСИМОВА.

Анорхон Ҳошимова химиянинг дардга ҳам дармон эканлигини амалда намойиш қилаётган ишчилардан. У Тошкент фармацевтика заводида бир неча йиллардан буён самарали меҳнат қилиб келмоқда. Ишлаб чиқаришда бой тажриба тўплаган бу аёл ёшларни ҳам ўз орқасидан эргаштириб, уларга дори-дармон тайёрлашнинг «сир»ларини бажонидил ўргатяпти. У, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 40 йиллик тўйи шарафига бошланган корхона коллективининг мусобақасида пешқадамликни қўлдан бермаётир. Суратда: Анорхон Ҳошимова ва ёш ишчи Ҳамидахон Муродова ўртоқлар.

А. Тўраев фотоси.

КЕЧА республикамизда

СОАТИГА 144 КИЛОМЕТР

Ўзбекистон Телеграф Агентлигининг хабар беришича, Бухорода область авиамоделчиларининг мусобақаси бўлиб ўтди. Бу мусобақада область ёш техниклар станциясининг авиамоделчилари биринчи ўринни олди. В. Умчилов ишлаган авиамодель соатига 144 километр тезликда учган.

ЧОРВАДОРЛАР УЧУН МАКТАБ

ШЕРОВОДЛИК ЎҚИТУВЧИЛАР И. НОРБОЕВ ВА И. ҚАҲҲОРОВ БОЙСУН СОВХОЗИДА ЧОРВАЧИЛИКНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ МАКТАБИ ОЧИЛГАНИНИ ХАБАР ҚИЛДИЛАР.

210 ЯНГИ УЙ

Марказий Фарғона ерларига жойлашган «Ленинизм» колхозида — деб хабар беради М. Каримов, — 210 та янги типда уй қурилди. Уй эгалари ҳовли тўйи ўтказдилар.

ЯНГИ ТУҒРУҚХОНА

Шаҳрисабзлик қишлоқ мухбири М. Қодиров Китоб посёлкасида 60 ўринлик янги туғруқхона ишга туширилганлигини билдирди.

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

МУСТАҲКАМЛАНАЁТГАН ДЎСТЛИК СИМВОЛИ

ЖАКАРТА, 24 июнь. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян бошчилигида Индонезияда меҳмон бўлиб турган СССР Олий Совети делегацияси бугун «Қаҳрамонлар монументи»ни очиш тантаналарида ҳозир бўлди. Индонезия пойтахтининг ҳуснига ҳусн қўшган ана шу ажойиб архитектура иншооти Совет Иттифоқи халқлари ва ҳукуматининг дўст Индонезия халқи ва ҳукуматига совғасидир.

Ҳурматли меҳмонлар тушган машиналар кортежи монумент ўрнатилган «Ментенг промпатан» майдонига келиб тўхтайди. Олдинги машинадан президент Сукарно ва А. И. Микоян чиқадилар. Жакартанинг шу майдонга тўпланган минг-минглаб кишилари уларни гулдурос қарсаклар билан кутиб оладилар.

А. И. Микоян микрофон олдига келиб, нутқ сўзлайди.

Бугун қаҳрамонлар монументи очилмоқда, дейди А. И. Микоян, бу — чуқур маънога эга бўлган воқеадир. Бронза ва тошдан ясалган монумент индонез миллатининг озодлик ва мустақиллик учун олиб борган қаҳрамонона курашини, унинг ёвузлик ва жабр-зулм устидан ҳамда мустамлакачилик ва империализм устидан қозонган буюк ғалабасини куйлайди.

Монумент символли ёдгорликдир. Унда тасвирланган йигит ва аёл бутун халқнинг қиёфасини ифода этади. Аммо, деб таъкидлайди А. И. Микоян, яна символли бўлган нарса шуки, бу ёдгорлик Ленинградда — Улуғ Октябрь социалистик революцияси шаҳрида, Ленин халқларнинг одамни одам эксплуатация қилишига қарши, миллий зулмга қарши озодлик кураши байроғини баланд кўтарган шаҳарда ясалди.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи индонез халқининг мустамлакачиликнинг барча формаларига қарши олиб бораётган курашини ҳамиша қўллаб-қувватлайди, деди у.

Шундан кейин президент Сукарно нутқ сўзлайди.

Монументнинг Совет Иттифоқида ясалганлиги, деди у, тасодифий бир ҳол эмас. Бунга сабаб шуки, Совет Иттифоқи Индонезиянинг курашаётган халқига ҳамиша ёрдам бериб келди. «Совет Иттифоқи Индонезия халқининг курашига доим ёрдам кўрсатиб келмоқда. Бор кучи билан бизга кўмаклашмоқда. Совет халқининг қалби ҳамиша индонез халқининг қалби билан бирга урмоқда» деб таъкидлайди президент.

Мен, деди Сукарно, Индонезия революцияси бутун инсониятни ўзига қамраб оладиган, янги дунёни барпо этишни ўз олдига мақсад қилиб қўядиган буюк жаҳон революциясининг фақат бир қисмидир, деб кўп марта айтган эдим. Шу сабабли, Индонезия ана шу умумий революцияда қатнашувчи барча миллатлар билан дўстликни ҳамиша мустаҳкамлайди.

Тантанали маросим тамом бўлди. Индонезия Республикаси гимнининг садолари янграйди. Гулдурос қарсаклар бошланади.

Индонезия ватанпарварларининг — ўз ватани озодлиги ва мустақиллиги учун курашган кишиларнинг мардлигини тасвирловчи бронзадан ясалган ана шу муҳташам ёдгорлик қуёш нурларида товланиб турибди. Бу ёдгорлик Индонезия ва Совет Иттифоқи халқларининг мустаҳкамланиб бораётган дўстлиги символидир.

ШАРҚИ-ЖАНУБИЙ ОСИЁДА АҚШНИНГ ХАТАРЛИ ИҒВОГАРЛИКЛАРИ ТЎХТАТИЛСИН

БУЮК БРИТАНИЯ КОМПАРТИЯСИ СИЁСИЙ КОМИТЕТИНИНГ БАЁНОТИ

ЛОНДОН, 24 июнь. (ТАСС). Буюк Британия Коммунистик партиясининг Сиёсий комитети баёнот эълон қилди. Баёнотда, Шарқи-Жанубий Осиёда АҚШнинг қилаётган ҳаракатлари тинчликка жиддий таҳдид солмоқда, дейилади. Лаосдаги Патет-Лао жанговар отрядларининг позицияларини яқинда Американинг авиацияси бомбардимон қилганидан кейин, дейилади баёнотда, Шарқи-Жанубий Осиё районида АҚШ куч тўплашни давом эттирмоқда.

Америка империалистлари ўзларининг бу ҳаракатлари билан, дейилади баёнотда, 1954 ва 1962 йиллардаги Женева конференцияларининг қарорларини қўпол равишда бузмоқдалар. Бу қарорлар ер юзининг шу районида чет давлатларнинг интервенция қилишига йўл қўймасликка ва тинчликка эришишга қаратилган қарорлар эди.

Сиёсий комитет, АҚШ ўтказаётган бу иғвогарлик сиёсатини Англия ҳукумати қувватлаётганлигини қайд қилиб, Буюк Британия ҳукуматини, Американинг хатарли авантюраларида иштирок қилишини тўхтатишга мажбур этиш кераклигини кўрсатиб ўтди ва шу мақсадда Англия халқини ҳукуматга ҳар томонлама тазйиқ ўтказишга қатъий даъват қилди. Баёнотнинг охирида Сиёсий комитет Америка қўшинларини Жанубий Вьетнамдан ва Лаосдан олиб чиқиб кетишни, 14 давлатнинг Женева конференциясини чақиришни ҳамда Жанубий Вьетнам ва Лаос халқларига ўзларининг проблемаларини тинчлик, мустақиллик ва бетарафлик асосида ўзлари ҳал қилишлари учун имконият беришни талаб қилади.

ҚАРДОШ МАМЛАКАТЛАРДА

ДЎСТЛИК САДОҚАТИ

Чехословакия Социалистик Республикасининг ташқи ишлар министри В. Давид Гуштка курортида дўстлик ва тинчликка бағишлаб ўтказилган ёзги байрамда нутқ сўзлаб бундай деди: Чехословакиянинг ваколатли органларига яқинда бўлиб ўтган сайловларнинг якуни чехословак халқининг Совет Иттифоқи билан дўстликка, тинч-тотув яшаш сиёсатига содиқ эканлигини тасдиқлади. Бу ёзги байрам Чехословакия—Совет дўстлиги иттифоқи ва Чехословакия Социалистик Республикаси матлубот кооперативларининг союзи томонидан ҳар йили уюштириб турилади.

В. Давид яна бундай деди: Чехословак халқи халқаро коммунистик ҳаракатнинг бирлигини ва жипслигини мустаҳкамлашга ҳаракат қилаверади, Чехословакия меҳнаткашлари Хитой раҳбарларининг бузғунчилик фаолиятига нисбатан совет ўртоқларимизнинг қарашларига қўшиладилар. Хитой раҳбарларининг бузғунчилик фаолияти халқаро революцион ҳаракатга жиддий зарар етказмоқда.

Чехословакия Социалистик Республикасининг ташқи ишлар министри Ғарбий Германиядаги империалистик ва реваншчи доираларнинг сиёсатини қоралади.

ҒАЛЛА ЎРИМ-ЙИҒИМИ БОШЛАНДИ

Югославиянинг жанубида буғдой ўрими бошланди. Македониядаги «Жевжелийско-поле» қишлоқ хўжалик имениеси мўл ҳосил ўрим-йиғимига биринчи бўлиб киришди. Югославиянинг ғалла кони бўлган Воеводинда ҳам ҳосил ўрим-йиғимига тайёргарлик кўрилмоқда.

Мутахассисларнинг фикрича, бу йил Югославияда ҳосил 1963 йилдагидан юқори бўлади.

ГЕРАДА ФЕСТИВАЛЬ

Гера шаҳрида Германия Демократик Республикаси ҳаваскорлик санъатининг VI фестивали бўлиб ўтмоқда. Фестивалда ҳаваскорлар санъатининг ўн мингга яқин вакили, шунингдек республиканинг профессионал артистлари қатнашмоқда. Совет Иттифоқи, Чехословакия, Польша, Венгрия, Болгария, Руминия, Югославия, Голландия, Бельгия, Финляндия, Франция, Мексика, Сурия ва Германия Федератив Республикасидан келган бадиий ҳаваскорлик коллективлари ва артистлар фестивалда меҳмон тариқасида қатнашмоқдалар.

20 июнда фестивалда Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат кенгашининг раиси В. Ульбрихт ҳозир бўлди.

ЯНГИ МУВАФФАҚИЯТЛАР

Руминия Халқ Республикасидаги фабрика ва заводларнинг коллективлари мамлакат озод этилганлигининг 20 йиллиги шарафига ўз зиммаларига олган мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилганлиги тўғрисида ва биринчи ярим йилнинг планида кўрсатилган топшириқлар муддатидан олдин бажарилганлиги ҳақида рапорт бермоқдалар.

Румин металлурглари йил бошидан буён қарийб 45 минг тонна чўян ва пландан ташқари талай миқдорда пўлат ишлаб чиқардилар. Мамлакатдаги нефтни тозалаш заводлари пландан ташқари тахминан 45 миллион лейлик маҳсулот ишлаб чиқардилар.

МИНГ ЙИЛЛИК ШАРАФИГА

Польшадаги Мжежин-Грифици шаҳрида Польша Бирлашган ишчи партиясининг IV съезди номли мактабни қуришга бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Меҳнаткашлар Польша давлатининг минг йиллигини нишонлаш юзасидан неча минглаб мактаб қуриш ҳақида Польша Бирлашган ишчи партиясининг чақириғига жавобан мамлакатнинг турли жойларида ҳозирдаёқ 800 га яқин ёруғ ва кенг мактаб биноларини қурдилар.

ЧЕТ ЭЛЛАРДАН ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

◆ Машҳур касаба союз арбоби, коммунист Жо Блэн Ғарби-Жанубий Шотландия электриклар касаба союзи бўлимининг ташкилот секретари вазифасига кўпчилик овоз билан сайланди.

◆ Португалия Гвинеяси территориясининг қарийб учдан бир қисми қўзғолончилар томонидан озод қилинди,—дейилади Португалия Гвинеяси ва Яшил Бурун оролларининг мустақиллиги учун курашувчи Африка партиясининг ахборотида. Мамлакатнинг марказий ва шимолий районларида, дейилади ахборотда, Португалия жазочи қисмларининг аскарлари ва техникасига катта талафот етказилди. Мамлакатнинг бошқа районларида ҳам партизанлар ҳаракатининг активлашганлиги кўринмоқда.

◆ Ғарбий Германия бундесверининг қўмондони генерал Третнер НАТОнинг Балтика бўғозлари зонасидаги бирлашган қуролли кучлари қўмондони генерал Вольф билан музокаралар олиб бориш учун Данияга жўнаб кетди. Германия Федератив Республикаси мудофаа министрлигининг хабар беришига кўра, Третнер ва Вольф «Балтика бўғозлари районидаги аҳвол билан боғлиқ ҳарбий проблемалар»ни муҳокама қиладилар.

◆ Кончилар миллий касаба союзининг Жанубий Уэльс бўлимининг Порткаулда бўлиб ўтган йиллик конференцияси қатнашчилари Англия шахталарида меҳнат муҳофазаси етарли бўлмаганлиги тўғрисида ташвишланаётганликларини якдиллик билан билдирдилар. Конференция делегатлари маъмуриятнинг бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олиш учун етарли чоралар кўрмаётганини ҳам қайд қилиб ўтдилар.

◆ Филадельфияда (АҚШ) ўрта мактаб ўқитувчилари бундан кейин ишга кириш олдидан полиция участкаларига бармоқ изларини топширишга мажбурдирлар. Кишини хўрловчи бундай тартиб Америка мактабларини эркин фикрли ўқитувчилар «кириб қолиши»дан сақлаш мақсадида жорий этилган.

(ТАСС).

ОСЛО. Суратда: шаҳарнинг марказий қисми.

В. Бардин фотоси
(ТАСС фотохроникаси).

ВИЗИТ ТУГАДИ

ВАШИНГТОН, 24 июнь. (ТАСС). Туркия бош министри Иненю президент Жонсоннинг таклифига биноан, Вашингтонга қилган икки кунлик визитини тамомлади.

Кеча эълон қилинган қўшма ахборотда айтилишича, Жонсон билан Иненю Кипр проблемасининг ҳамма жиҳатларини муҳокама қилганлар. Суҳбатлар вақтида, дейилади ахборотда, «музокаралар олиб бориш ва битимга келиш йўли билан ҳозирги қийинчиликларни бартараф қилишга имкон берадиган методлар муҳокама этилди». Ахборотда қийинчиликларни мустаҳкам равишда бартараф қилишга эришмоқ учун мана шундай битимга келишнинг мутлақо зарурлиги таъкидланади. Президент ва бош министр Кипрда яшовчи миллий жамоаларнинг хавфсизлигини таъминлаш соҳасида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти кўраётган чораларни ўз мамлакатларининг қандай йўллар билан қувватлаши мумкинлигини ҳам кўриб чиқдилар.

Иненю Жонсон билан охирги марта учрашганидан кейин Оқ уйдан чиқаётганида мухбирлар билан учрашиб, уларга президент билан қилган суҳбатларимдан «жуда мамнун» бўлдим деди, бироқ, бу суҳбатларнинг тафсилотини айтиб беришдан бош тортди.

Редактор ўринбосари
Ҳ. НУРУЛЛАЕВ.

ТИНГЛАНГ ТОМОША ҚИЛИНГ

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

26 ИЮНДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Грузия телестудияси эшиттиришлари программаси.**

18.15 — Грузия Компартияси Марказий Комитети секретари **Д. Г. Стуруа суҳбати.** 18.25 — **Рақиблар** (телевизион фильм). 18.55 — **Янги ерда** (ҳужжатли телевизион очерк). 19.15— **Бир ҳикоянинг охири** (бадиий киноновелла). 19.35 — **Республика янгиликлари.** 19.50 — **Иавнана** (телевизион журнал). 20.30 — **Санъат усталари концерти.** 21.10 — **Окропири** (сатирик-юмористик тележурнал). 21.40 — **Яна командировкада** (телевизион фильм). 22.10 — **Эстрада концерти.**

22.45 — **Телевизион янгиликлар** (ўзбек ва рус тилларида).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 26/VI да **Пан воевода.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРНИНГ ЁЗГИ БИНОСИДА — **Огаҳий номли Хоразм театри гастроллари** — 26/VI да **Шикоятга ўрин йўқ,** 27/VI да **Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Париж сирлари — «ВАТАН». НАВОИЙ номли. «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА», «МОСКВА», «ВОСТОК», «МИР» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда). «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 6 гача).

Всевед бобонинг уч тилла сочи — «ВАТАН» (кеч соат 8 ва 10 да).

Бешаласи Фарғонадан («Ёш юраклар» эрталаб соат 10 да). **Денгиз сўқмоғи** (кундуз 3-15 минутгача). **Тилла тиш** (кундуз 5 дан) — «ЁШ ГВАРДИЯ».

Лайча эргаштирган хоним (кеч соат 8 да). **Қизлар** (кеч 9-45 минутда) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Александр Матросов — «ЮЛДУЗ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

Калоян (кундуз ва кечқурун). **Шаҳримиз йигити** (кундуз 4 да)—«ЧАЙКА».

Хавфли зона — «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Компаньерос — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

Дугоналар — «МИР» (кундуз соат 4 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9-10 ва 10 яримда)

Капрон тур — «ОКТЯБРЬ».

Париж сирлари — «ВАТАН». НАВОИЙ номли, «ФЕСТИВАЛЬ», ПУШКИН номли (кеч соат 10 яримда).

Сизга ёзаман — КАФАНОВ номли.

Майсазорда юриш мумкин — «1 МАЙ».

Туманда отилган ўқ — КИРОВ номли.

Денгиз сўқмоғи—ФРУНЗЕ номли.

Дон Сезар де Базан — «ПАХТАКОР».

Сеп овчиси — «ШАРҚ».

Гоар Гаспарян куйлайди (кеч соат 9-10 минутда). **Пеньковдаги воқеа** (кеч 10 яримда) — «ХЕВА».

Волга-Волга — «САЛЮТ».

Лайча эргаштирган хоним—ТЕЛЬМАН номли.

Капитан Дабач — «УДАРНИК».

Жунгли — СТЕПАН РАЗИН номли.

Шахсан маълум — ПУШКИН номли (кеч соат 9-10 минутда).

Ҳамнасблар — «РАКЕТА».

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
27 июнда

ДИЛОРОМ

Спектаклда: СССР халқ артисти **Саодат Қобилова,** Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Карим Зокиров, Саттор Ярашев, Насим Ҳошимов,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Жамол Низомхўжаев**лар қатнашади.

ОХУНБОБОЕВ НОМЛИ
РЕСПУБЛИКА КЎР БОЛАЛАР МАХСУС МАКТАБ-ИНТЕРНАТИ
1964/65 ўқув йили учун
1-синфдан 11-синфгача

ЎҚУВЧИЛАР

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Ҳужжатлар ҳозирдан 20 августгача қабул қилинади.

Қабул қилинганлар тўла давлат таъминотида бўлади.

Адрес: Тошкент шаҳар, Генерал Петров кўчаси, 20-уй (3-трамвай, 8, 28-автобуснинг «Охунбобоев мактаби» остановкаси). Телефон 6-22-53.

ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ИНСТИТУТИ
Москва олий ўқув юртларига юбориш учун
мақсадли

аспирантуранинг

учёт ва ҳисоблаш ишларини механизациялаш, материал-техника таъминоти экономикаси ва планлаштириш, иқтисодий текшириш ишларида математик метод ихтисосларига

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Аризалар 15 июлгача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Арпапоя кўчаси, Қирқгул тупик, 15-а уй, 1-51 хона, телефон 4-26-14.

К. А. ТИМИРЯЗЕВ НОМЛИ САМАРҚАНД ЗООВЕТЕРИНАРИЯ ТЕХНИКУМИ
қатнаб ўқийдиган ва сиртқи бўлимларнинг:
кенг профилли зоотехник, қоракўлчи зоотехник, асаларичи зоотехник, зооветтехник, веттехник ихтисосларига
1964/65 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ариза билан тегишли ҳужжатлар қуйидаги муддатларда қабул қилинади: қатнаб ўқийдиган бўлимга—1 июлдан 31 июлгача, сиртқи бўлимга —1 сентябрдан 30 ноябргача.

Кириш имтиҳонлари: қатнаб ўқийдиган бўлимда — 1 августдан 20 августгача, сиртқи бўлимда—1 ноябрдан 15 декабргача.

Ўқиш муддати: қатнаб ўқийдиган бўлимда—1 сентябдан, сиртқи бўлимда — 1 январдан.

Адрес: Самарқанд шаҳар, Возрождение кўчаси, 6-уй, телефон 3-24-23.

ИШГА ТАКЛИФ:

«СУРХАНВОДСТРОЙ» ВА «ЗАНГСТРОЙ» ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА
қўриқ ерларни ўзлаштириш ишига:
экскаватор машинистлари, бульдозерчилар, скрейперчилар, ёрдамчи ишчилар
КЕРАК

Мурожаат учун адрес:
Сурхондарё область, Термиз район, Гагарин посёлкаси, «Сурханводстрой».

Сурхондарё область, Термиз район, Уч қизил посёлкаси, «Зангстрой» қурилиш-монтаж бошқармаси.

«УЗГЛАВВОДСТРОЙ»НИНГ «СПЕЦМОНТАЖСТРОЙ» БОШҚАРМАСИГА
Тошкент, Бухоро, Сурхондарё, Қашқадарё областлари ва Қорақалпоғистон АССРда ишлаш учун: механик инженерлар ва электрик инженерлар (прораблар ва мастерлар вазифасига), монтажчи слесарлар, электромонтажчилар, электрогазосварчилар, сантехника слесарлари
КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Бектемир посёлкаси, Новая жизнь кўчаси, 27-уй.

«ТАШБУМКОМБИНАТ»ГА
ҳар хил разрядли
электромонтёрлар
КЕРАК

Куйбишев шоссе, 23-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин (5-трамвайнинг «Ипподромная», 5, 7, 12, 17, 26-автобуснинг «Узбум» остановкаси).

«УЗСЕЛЬЭЛЕКТРОСТРОЙ» ТРЕСТИГА
трест аппаратида ва республика областларида старший инженерлар, прораблар, мастерлар ва бригадирлар вазифасида ишлаш учун
электрик инженерлар ва техниклар
КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 1 Май кўчаси 22-уй.

4-ЛОЙИҲАЛАШ ИНСТИТУТИГА
электрик инженерлар ва техниклар, иситиш ва вентиляцияга доир инженерлар, сантехника инженерлари, қурувчи инженерлар
КЕРАК

Тошкент шаҳар, 1 Май кўчаси, 85-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин.

Тошкентдаги
1-АВТОРЕМОНТ ЗАВОДИГА
3, 4, 5-разрядли
электромонтёрлар
КЕРАК

Тошкент шаҳар, 8 Март кўчаси, 57-уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 26545, Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469, 27221. Пропаганда — 31226. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши —33258. Қишлоқ хўжалиги — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 27221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот—32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

«Совет Ўзбекистони», «Правда Востока» ва «Ҳақиқати Ўзбекистон» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.
Р. 06771 ИНДЕКС — 64543. № Б — 147.